

pensioenfonds

PENSIOENREGLEMENT

VERF- EN DRUKINKTINDUSTRIE

PENSIOENREGLEMENT VERF- EN DRUKINKTINDUSTRIE

Ingevolge artikel 23 van de statuten laatstelijk vastgesteld in de bestuursvergadering van 9 november 2017.

Inhoudsopgave

Deel I	Basisregeling	4
HOOFDSTUK I	Definities	4
Artikel 1	Definities	4
HOOFDSTUK II	Deelname	5
Artikel 2	Aanvang en einde van de deelname	5
Artikel 3	Aanspraken	6
Artikel 4	Premievrije pensioenopbouw	7
HOOFDSTUK III	Informatieverstrekking	7
Artikel 5	Opgaven en inlichtingen	7
Artikel 6	Pensioenoverzicht	7
HOOFDSTUK IV	Uitkeringen	8
Artikel 7	Ouderdomspensioen	8
Artikel 8	Partnerpensioen	8
Artikel 9	Bijzonder partnerpensioen	8
Artikel 10	Verevening van ouderdomspensioen bij scheiding	9
Artikel 11	Wezenpensioen	9
Artikel 12	Uitsluiting partner- en wezenpensioen	10
Artikel 13	Toeslagverlening	10
HOOFDSTUK V	Flexibele pensionering	10
Artikel 14	Uitruil partnerpensioen in ouderdomspensioen	10
Artikel 15	Uitruil ouderdomspensioen in partnerpensioen	10
Artikel 16	Vervroeging en uitstel pensioendatum	11
Artikel 17	Tijdelijk ouderdomspensioen	11
Artikel 17a	Voorwaarden bij toepassing deeltijdpensioen op grond van artikel 16	11
Artikel 18	Getrapt pensioen	12
Artikel 19	Gelijk overlevingspensioen	12
Artikel 20	Beperking mogelijkheden flexibele pensionering	12
HOOFDSTUK VI	Uitbetaling en terugvordering	13
Artikel 21	Uitbetaling van de pensioenen	13
Artikel 22	Herziening onjuiste pensioenuitkering en verjaring	13
HOOFDSTUK VII	Aanspraken na beëindiging van de deelname	13
Artikel 23	Rechten na beëindiging van de deelname	13
Artikel 24	Waardeoverdracht van pensioenaanspraken	14
Artikel 25	Afkoop	14
HOOFDSTUK VIII	Vrijstellingen	14
Artikel 26	Vrijstelling wegens gemoedsbezwaren	14
HOOFDSTUK IX	Vrijwillige verzekeringen	14
Artikel 27	Vrijwillige voortzetting	14
Artikel 28	Individuele ANW Plus verzekering	15
Artikel 28a	Individuele Partnerpensioen Plus verzekering	16
Artikel 29	PGB Pensioen Plus	16
HOOFDSTUK X	Waardeovername van pensioenaanspraken	17
Artikel 30	Waardeovername van pensioenaanspraken	17

HOOFDSTUK XI	Vervallen	17
Artikel 31	Vervallen	17
HOOFDSTUK XII	Wijziging pensioenaanspraken en pensioenrechten	17
Artikel 32	Korting en wijziging in de pensioenaanspraken en pensioenrechten	17
HOOFDSTUK XIII	Geschillen- en klachtenprocedure	18
Artikel 33	Geschillen- en klachtenprocedure	18
HOOFDSTUK XIV	Overgangs- en slotbepalingen	19
Artikel 34	Overgangsbepalingen	19
Artikel 34a	Overgangsbepaling overgenomen arbeidsongeschiktheidspensioen	19
Artikel 34b	Overgangsbepaling mogelijkheid uitruil prepensioen in levenslang ouderdomspensioen	19
Artikel 35	Algemene bepaling	19
Artikel 36	Slotbepaling	20
Deel II	Werkgevers- of sectorspecifieke bepalingen	21
Sector D3	Bedrijfstak De Bereide Verf- en/of Drukinktindustrie	21
1.	Deelnemers	21
2.	Ouderdomspensioen	21
3.	Partnerpensioen	21
4.	Loon	21
5.	Franchise	21
6.	Pensioengrondslag	21
7.	Premievrije opbouw bij arbeidsongeschiktheid	22
8.	Premie	22
9.	Voorwaardelijke Backservice	22
10.	Sectorcommissie	23
11.	Overgangsbepalingen	23
Bijlagen		24
Bijlage I:	Bedragen 2018	24
Bijlage II:	Richtlijn beleidsdekkingsgraad en ontwikkeling pensioen	24
Bijlage III:	Inkooptarieven ¹ voor ouderdomspensioen en partnerpensioen	25
Bijlage IV:	Factoren bij Hoofdstuk V Flexibele pensionering	26
Bijlage V:	Afkoopfactoren voor ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen	33
Bijlage VI:	Tarieven ANW-hiaatverzekering	35

Deel I Basisregeling

HOOFDSTUK I Definities

Artikel 1 Definities

Dit reglement is het Pensioenreglement van het Pensioenfonds PGB zoals vermeld in artikel 23 van de Statuten.

In dit reglement wordt verstaan onder:

- a. Werkgever : werkgever in de zin van de statuten;
- b. Werknemer : werknemer in de zin van de statuten;
- c. Deelnemer : werknemer of gewezen werknemer, die pensioenaanspraken verwerft jegens het fonds conform dit pensioenreglement;
- d. Parttime deelnemer : werknemer, die krachtens een arbeidsovereenkomst minder uren arbeid verricht dan bij die werkgever, in geval van volledig dienstverband, gebruikelijk is;
- e. Gewezen deelnemer : de (gewezen) werknemer door wie op grond van een pensioenovereenkomst geen pensioen meer wordt verworven en die bij beëindiging van de deelname een pensioenaanspraak heeft behouden jegens het fonds;
- f. Gewezen partner : de partner van wie het huwelijk dan wel het geregistreerde partnerschap dan wel de relatie in de zin van artikel 1 sub j onder III van dit pensioenreglement is beëindigd;
- g. Aanspraakgerechtigde : de (gewezen) deelnemer en de gewezen partner, die begunstigde is voor het nog niet ingegane pensioen;
- h. Gepensioneerde : de pensioengerechtigde voor wie het ouderdomspensioen is ingegaan;
- i. Pensioengerechtigde : de persoon voor wie op grond van de pensioenovereenkomst het pensioen is ingegaan;
- j. Partner :
  - I. de echtgenoot van de (gewezen) deelnemer of de pensioengerechtigde;
  - II. de ongehuwde persoon met wie de ongehuwde (gewezen) deelnemer of de pensioengerechtigde een geregistreerd partnerschap is aangegaan als bedoeld in titel 5A van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek;
  - III. de ongehuwde persoon met wie de ongehuwde (gewezen) deelnemer of de pensioengerechtigde gedurende ten minste een half jaar onafgebroken een gezamenlijke huishouding heeft gevoerd.
Hierbij gelden de volgende voorwaarden:
    - de gezamenlijke huishouding moet op een door het bestuur te bepalen wijze zijn aangemeld bij het fonds;
    - tussen beide partners moet een door het fonds voorgeschreven verklaring zijn ondertekend;
    - beide partners moeten op hetzelfde adres zijn ingeschreven in het bevolkingsregister;
    - er is sprake van twee personen waartussen geen bloed- of aanverwantschap in de rechte lijn bestaat.
- Voor de toepassing van dit pensioenreglement kan een (gewezen) deelnemer of gepensioneerde op enig moment slechts één partner hebben. Het partnerpensioen wordt toegekend aan de partner die als eerste partner van de (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde kan worden aangemerkt.
- k. Franchise : het gedeelte van het pensioengevend loon waarover krachtens artikel 18a lid 7 van de Wet op de loonbelasting 1964 geen pensioenaanspraken worden verworven. De hoogte van de franchise wordt met inachtneming van de fiscale grenzen bepaald in artikel 5 deel II van dit pensioenreglement;
- l. Pensioengevend loon : het loon in de zin van de Wet op de loonbelasting 1964 waarover pensioenaanspraken kunnen worden verworven met uitzondering van de waarde van het privégebruik van de auto van de zaak, en zoals dit door de werkgever op een door het bestuur te bepalen wijze is opgegeven aan het fonds en is opgenomen in deel II van dit pensioenreglement, met inachtneming van de fiscale grenzen zoals deze zijn vastgelegd in hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964;
- m. Pensioenaanspraken : het recht op een nog niet ingegaan ouderdoms-, (bijzonder) partner- of wezenpensioen;
- n. Pensioendatum : de eerste van de maand waarin de (gewezen) deelnemer recht krijgt op een AOW uitkering;
- o. Pensioeningangsdatum : de pensioendatum, dan wel de datum waarop door vervroeging of uitstel het pensioen daadwerkelijk geheel of gedeeltelijk is ingegaan;

- p. Pensioenrichtleeftijd : de eerste dag van de maand waarin de (gewezen) deelnemer de leeftijd van 68 jaar bereikt;
- q. Pensioenrechten : het recht op een ingegaan ouderdoms-, (bijzonder) partner- of wezenpensioen, uitgezonderd de voorwaardelijke toeslagverlening;
- r. Scheiding : echtscheiding of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, of beëindiging van het geregistreerd partnerschap anders dan door de dood of vermissing dan wel door een huwelijk met de vroegere geregisteerde partner; of beëindiging van de bij het fonds aangemelde gezamenlijke huishouding;
- s. Ouderschapsverlof : periode als bedoeld in artikel 6.2 van de Wet arbeid en zorg;
- t. Zorgverlof/educatief verlof : een, met instandhouding van de arbeidsovereenkomst, gehele of gedeeltelijke onderbreking van de arbeid ten behoeve van zorg of educatie waaronder mede wordt verstaan het vergroten van arbeidskwalificatie;
- u. Onbetaald verlof : een, met instandhouding van de arbeidsovereenkomst, tussen werkgever en werknemer overeengekomen verlof met betrekking tot gehele of gedeeltelijke onderbreking van de arbeid;
- v. Sector : een (deel van een) bedrijfstak zoals omschreven in artikel 3 en volgende van de Statuten;
- w. Sectorbepalingen : de onderdelen van de pensioenregeling van een sector die afwijken van deel I Basisregeling van het fonds van dit pensioenreglement en welke zijn omschreven in deel II van dit pensioenreglement;
- y. Arbeidsongeschiktheids-wetgeving : Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO), respectievelijk Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA);
- aa. Arbeidsongeschiktheid : de eerste dag van toekenning van een WAO- respectievelijk een WIA-uitkering;
- ab. Fonds : Stichting Pensioenfonds PGB;
- ac. Bestuur : het bestuur van het fonds;
- ad. Uitvoeringsorganisatie : PGB Pensioendiensten B.V., de administrateur van het fonds;
- ae. Beleidsdekkingsgraad : het gemiddelde van de dekkingsgraden van het fonds ultimo van de maand van vaststelling en van de elf maanden daaraan voorafgaand;
- af. Dekkingsgraad : de verhouding tussen het aanwezige pensioenvermogen en de contante waarde van de pensioenaanspraken en de pensioenrechten, uitgedrukt in een percentage;
- ag. Partnerpensioen op risicobasis : het partnerpensioen op basis van een verzekerd partnerpensioen, dat wil zeggen dat er geen sprake is van opbouw van partnerpensioen. Een deelnemer heeft alleen recht op het verzekerde partnerpensioen wanneer er sprake is van diens deelname aan de pensioenregeling;
- ah. Wachtijd : de wachtijd in de zin van Hoofdstuk 3 van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)
- ai. Maximum pensioengevend loon : het maximum pensioengevend loon zoals genoemd in artikel 18ga van de Wet op de loonbelasting 1964;
- aj. Werktijdvermindering: het in verband met demotie binnen 10 jaar voorafgaand aan de AOW-gerechtigde leeftijd bij dezelfde of een andere aangesloten werkgever een nieuwe dienstverhouding aanvaarden met een lager salaris, dan geldt het inkomen vóór het aanvaarden van het lagere salaris als zijn pensioengevend inkomen;
- ak. Legalisatie: het laten verklaren door een ambtenaar van de gemeente, een advocaat of een notaris dat een handtekening daadwerkelijk geplaatst is door de "ondergetekende".

HOOFDSTUK II Deelname

Artikel 2 Aanvang en einde van de deelname

- (1) De deelname vangt aan op de eerste dag van indiensttreding bij een werkgever dan wel het moment van aansluiting van werkgever bij het fonds.
- (2) De deelname eindigt bij:
  - a. het bereiken van de pensioendatum;
  - b. beëindiging van de status van werknemer behalve in het geval de deelnemer in aanmerking komt voor premievrije pensioenopbouw als bedoeld in artikel 4 van dit pensioenreglement;
  - c. beëindiging van de premievrije pensioenopbouw wegens arbeidsongeschiktheid;
  - d. overlijden van de deelnemer.
- (3) De deelname wordt, gedurende de periode dat de werknemer zijn arbeid geheel of gedeeltelijk onderbreekt in verband met zorgverlof/educatief verlof of onbetaald verlof, naar de mate van deze onderbreking opgeschort, tenzij anders bepaald in de sectorspecifieke bepalingen in deel II van dit pensioenreglement.

- (4) Het fonds administreert de deelnemersjaren van de deelnemers.

Artikel 3 Aanspraken

- (1) Het karakter van de in dit pensioenreglement opgenomen pensioenregeling is een uitkeringsovereenkomst in de zin van artikel 10 van de Pensioenwet, tenzij anders bepaald. Dit reglement verleent aanspraak op ouderdomspensioen, partnerpensioen, bijzonder partnerpensioen en wezenpensioen.
- (2) Aanspraak op ouderdomspensioen komt toe aan deelnemers en gewezen deelnemers.
- (3) De aanspraak op partnerpensioen komt, behoudens het bepaalde in artikel 12 van dit pensioenreglement toe aan de partner van:
  - a. een deelnemer, die de pensioendatum nog niet heeft bereikt;
  - b. een aanspraak van een gewezen deelnemer, die de pensioendatum nog niet bereikt heeft en waarbij sprake is van een opgebouwd partnerpensioen op grond van deel II van dit pensioenreglement;
  - c. een gepensioneerde, die niet heeft gekozen voor uitruil van het partnerpensioen als bedoeld in artikel 14 van dit pensioenreglement en waarbij sprake is van een opgebouwd partnerpensioen op grond van deel II van dit pensioenreglement.
- (4) De gewezen deelnemer die, aansluitend aan het einde van de deelname en na onvrijwillig ontslag zoals bedoeld in artikel 10a lid 1 onderdeel c van het Uitvoeringsbesluit Loonbelasting 1965, recht heeft op een inkomensvervangende, loongerelateerde uitkering op grond van de Werkloosheidwet, behoudt gedurende de periode dat hij de uitkering ontvangt, naast een eventuele aanspraak op het opgebouwde partnerpensioen, eveneens aanspraak op het ten tijde van de beëindiging van de deelname bestaande verzekerde maar niet opgebouwde deel van het partnerpensioen. De hoogte van het partnerpensioen wordt vastgesteld alsof hetzelfde pensioen op opbouwbasis overeen zou zijn gekomen conform artikel 3 van deel II van dit pensioenreglement. Tevens wordt rekening gehouden met een uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen conform artikel 15 van dit pensioenreglement.
- (5) De aanspraak op bijzonder partnerpensioen komt, behoudens het bepaalde in artikel 12 van dit pensioenreglement, toe aan de gewezen partner van een (gewezen) deelnemer of gepensioneerde.
- (6) De aanspraak op wezenpensioen komt, behoudens het bepaalde in artikel 12 van dit pensioenreglement, toe aan elk eigen kind beneden de leeftijd van 18 jaar, dat tot de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde in familierechtelijke betrekking staat in de zin van het Burgerlijk Wetboek, met inachtneming van artikel 18, eerste lid sub a ten derde van de Wet op de loonbelasting 1964.

Met kinderen in de vorige volzin bedoeld worden gelijkgesteld pleeg- of stiefkinderen van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde, die door de aanspraakgerechtigde of gepensioneerde als een eigen kind worden onderhouden met inachtneming van artikel 18, eerste lid sub a ten derde van de Wet op de loonbelasting 1964.

Met kinderen beneden de leeftijd van 18 jaar worden gelijkgesteld kinderen van 18 tot 27 jaar, die door middel van een studieverklaring van de onderwijsinstelling aantonen dat de voor werkzaamheden beschikbare tijd voor minimaal 18 uur per week in beslag wordt genomen door het volgen van onderwijs of een beroepsopleiding. Uitkering van het wezenpensioen vindt plaats tot en met de maand voorafgaande aan de maand waarin het kind de 27-jarige leeftijd bereikt.
- (7) Indien de werknemer gedurende de periode van onbetaald verlof arbeidsongeschikt wordt of overlijdt, dan behoudt hij dezelfde aanspraken krachtens het pensioenreglement als ware de deelname niet geheel of gedeeltelijk opgeschort, tenzij in het geval van arbeidsongeschiktheid na onvrijwillig ontslag zoals bedoeld in artikel 10a lid 1 onderdeel c van het Uitvoeringsbesluit Loonbelasting 1965, geen loongerelateerde uitkering wordt ontvangen.
- (8) Opname van onbetaald verlof tot een maximum van 18 maanden door de deelnemer is niet van invloed op de aanspraken uit hoofde van partner- en wezenpensioen krachtens dit reglement.
- (9) Bij toepassing van hetgeen bepaald is in de leden 7 en 8 van dit artikel, geldt als pensioengevend loon het pensioengevend loon dat direct voorafgaande aan de periode van verlof door de deelnemer is genoten, met inachtneming van het maximum pensioengevend loon en de overige fiscale grenzen zoals deze zijn vastgelegd in hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964. Bij toepassing van hetgeen is bepaald in de leden 7 en 8 gelden tevens de voorwaarden opgenomen in artikel 10a van het Uitvoeringsbesluit Loonbelasting 1965 en aanverwante regelgeving.
- (10) Indien een deelnemer met zijn werkgever afspraken heeft gemaakt over werktijdvermindering, dan kan het fonds meewerken aan toepassing tot een maximum van 100% voortzetting van de pensioenopbouw. In afwijking van artikel 4 van deel II van dit pensioenreglement wordt in dat geval uitgegaan van het loon, zoals dat gold direct voorafgaand aan de werktijdvermindering. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:
  - a. de afspraken inzake werktijdvermindering zijn opgenomen in de pensioenovereenkomst of de cao zoals die van toepassing is op de werknemer;
  - b. de werktijdvermindering is aanvaard in de periode die aanvangt 10 jaar direct voorafgaande aan de pensioendatum;
  - c. de deelnemer behoudt na de werktijdvermindering ten minste 50% van zijn loon direct voorafgaand aan de werktijdvermindering;
  - d. bij toepassing van hetgeen is bepaald in dit artikellid gelden de voorwaarden zoals opgenomen in artikel 10a en 10b lid 3 van het Uitvoeringsbesluit Loonbelasting 1965 en aanverwante regelgeving.

Artikel 4 Premievrije pensioenopbouw

- (1) De aanspraak op (gedeeltelijke) premievrije pensioenopbouw ten behoeve van een deelnemer ontstaat zodra de deelnemer arbeidsongeschikt is in de zin van de arbeidsongeschiktheidswetgeving en wordt voortgezet zolang de arbeidsongeschiktheid voortduurt doch uiterlijk tot de pensioeningangsdatum van de deelnemer.
- (2) Om voor premievrije pensioenopbouw in aanmerking te komen, moet de deelnemer op de dag voorafgaand aan de wachttijd als bedoeld in de arbeidsongeschiktheidswetgeving deelnemer in het fonds zijn en aansluitend aan de wachttijd dan wel binnen vier weken na deze wachttijd recht op een arbeidsongeschiktheidsuitkering toegekend krijgen.
- (3) De deelnemer die arbeidsongeschikt is, komt voor toepassing van dit artikel voor premievrije pensioenopbouw in aanmerking naar de mate van zijn arbeidsongeschiktheid. Indien de deelnemer op het moment dat de deelneming aanvangt reeds gedeeltelijk arbeidsongeschikt is in de zin van de arbeidsongeschiktheidswetgeving, wordt premievrije pensioenopbouw uitsluitend verleend indien en voor zover er sprake is van toename van de arbeidsongeschiktheid tijdens de deelneming.
- (4) Na beëindiging van de status van deelnemer kan de mate van premievrije pensioenopbouw niet meer verder toenemen. Wanneer de arbeidsongeschiktheid van de gewezen deelnemer, na een eerdere beëindiging van de arbeidsongeschiktheidsuitkering, binnen vier weken herleeft, wordt de premievrije pensioenopbouw opnieuw voortgezet. De premievrije pensioenopbouw wordt in dat geval maximaal gebaseerd op de mate van arbeidsongeschiktheid zoals deze gold op het moment van de eerdere beëindiging van de arbeidsongeschiktheidsuitkering.
- (5) De mate van premievrije pensioenopbouw is bepaald in artikel 7 van deel II van dit pensioenreglement.
- (6) Om in aanmerking te komen voor premievrije pensioenopbouw dient de deelnemer zich daarvoor bij het fonds aan te melden.
- (7) Ten behoeve van een deelnemer, die op grond van het ouderschapsverlof niet werkzaam is, bestaat recht op premievrije pensioenopbouw zolang en naar de mate waarin de deelnemer uit dien hoofde niet werkzaam is.
- (8) Voor een deelnemer die pensioen opbouwt uit premiebetaling over loon en tegelijkertijd in aanmerking komt voor gedeeltelijke premievrije pensioenopbouw als bedoeld in de vorige leden zal de totale pensioenopbouw over de betreffende periode nimmer meer bedragen dan de pensioenopbouw die een arbeidsgeschikte deelnemer over dezelfde periode uit premiebetaling maximaal kan verwerven. Dit wordt als volgt bepaald: de pensioenopbouw uit premiebetaling over loon wordt zodanig aangevuld vanuit de premievrije pensioenopbouw zodat de totale pensioenopbouw gelijk is aan de opbouw over loon als bedoeld in artikel 4 lid 2 van deel II van dit pensioenreglement. Deze pensioenopbouw zal daardoor gelijk zijn aan de pensioenopbouw van een niet arbeidsongeschikte deelnemer.
- (9) Indien de deelnemer naast de premievrije pensioenopbouw bij PGB bij een andere pensioenuitvoerder pensioen opbouwt, dan is de deelnemer verplicht dit aan het fonds te melden. Het bestuur is bevoegd deze aanspraken in mindering te brengen op de aanspraken die op grond van premievrije deelneming worden verworven.
- (10) De aanspraken en pensioenen, waarop de premievrije pensioenopbouw recht geeft, worden vastgesteld op basis van de pensioengrondslag zoals genoemd in deel II van dit pensioenreglement. De pensioengrondslag is de grondslag die gold onmiddellijk voor de ingangsdatum van de premievrije pensioenopbouw bij het fonds, waarbij geldt dat onder pensioengevend loon wordt verstaan het gemiddelde pensioengevend loon over de laatste drie volle kalenderjaren, direct voorafgaande aan het jaar van intrede van de arbeidsongeschiktheid.
Bij strijdigheid met de fiscale grenzen vindt aanpassing plaats van de pensioengrondslag aan de fiscale grenzen zoals deze zijn vastgelegd in hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964.

HOOFDSTUK III Informatieverstrekking

Artikel 5 Opgaven en inlichtingen

- (1) Aanspraakgerechtigden, wezen of pensioengerechtigden zijn verplicht op de tijdstippen en over de tijdvakken als door het bestuur bepaald aan het fonds of diens gemachtigde alle inlichtingen en opgaven te verstrekken, die het bestuur voor de uitvoering van dit reglement noodzakelijk acht.
- (2) Het bestuur kan de toepassing van het in dit reglement bepaalde afhankelijk stellen van het naleven door de aanspraakgerechtigde of pensioengerechtigde van de in dit artikel bedoelde verplichtingen.
- (3) Indien de aanspraakgerechtigde of gepensioneerde op enig moment er subjectief mee bekend wordt of objectief geacht kan worden er mee bekend te zijn dat aanmelding bij het fonds niet heeft plaatsgevonden en hij zich alsnog bij het fonds aanmeldt, dan zal in het kader van de opbouw van rechten in het Pensioen- respectievelijk Uitvoeringsreglement PGB zijn deelnameperiode, teruggerekend, worden vastgesteld op de periode vanaf het tijdstip van aanmelding tot aan het tijdstip waarop de aanmelding had moeten plaatsvinden.

Artikel 6 Pensioenoverzicht

- (1) De deelnemer ontvangt jaarlijks een opgave van de verworven pensioenaanspraken, van de reglementair te bereiken pensioenaanspraken en van de aan het voorafgaande kalenderjaar toe te rekenen waardeaan groei van

pensioenaanspraken overeenkomstig artikel 3.127 van de Wet inkomstenbelasting 2001 en de daarop berustende bepalingen. Tevens wordt informatie verstrekt over de toeslagverlening.

- (2) Op verzoek van een (gewezen) deelnemer verstrekt het fonds binnen drie maanden een opgave, zoals genoemd in het vorige lid.
- (3) De deelnemer heeft gedurende vijf jaar na ontvangst van de opgave het recht bij het fonds schriftelijk bezwaren tegen de in de opgave vermelde gegevens in te dienen. Na het verstrijken van die termijn worden de geregistreerde gegevens geacht correct te zijn en is het fonds bevoegd eventueel later gemelde wijzigingen niet door te voeren. Dit artikellid geldt niet indien wet- en regelgeving zich hiertegen verzetten, onder andere indien werkgever onjuiste gegevens heeft verstrekt aan het fonds.

HOOFDSTUK IV   Uitkeringen

Artikel 7 Ouderdomspensioen

- (1) Jaarlijks verkrijgt de deelnemer een aanspraak op ouderdomspensioen over de voor de deelnemer voor dat jaar geldende pensioengrondslag. De hoogte van de pensioengrondslag en het daarvoor geldende opbouwpercentage is bepaald in deel II van dit pensioenreglement.
- (2) Op de pensioeningangsdatum worden de tot 1 januari 2013 verworven aanspraken, met een pensioenrichtleeftijd van 65, herrekend naar de leeftijd op de gekozen pensioeningangsdatum. De vanaf 1 januari 2013 verworven aanspraken met een pensioenrichtleeftijd van 67 en de vanaf 1 januari 2018 verworven aanspraken met een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar, worden eveneens herrekend naar de gekozen pensioeningangsdatum. Daarbij worden de tarieven toegepast conform de tabel in Bijlage IV.

Artikel 8 Partnerpensioen

- (1) Voor de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde is een partnerpensioen verzekerd conform de bepalingen in artikel 3 van deel II van dit pensioenreglement. In geval van overlijden van de deelnemer wordt voor de berekening van het ouderdomspensioen dat verworven zou kunnen worden vanaf de overlijdensdatum tot de pensioendatum van de deelnemer het gemiddelde pensioengevend loon over maximaal de laatste drie volle kalenderjaren, direct voorafgaande aan het jaar van overlijden van de deelnemer, in aanmerking genomen.
- (2) Bij overlijden van een (gewezen) deelnemer of gepensioneerde, uit hoofde van wiens verzekering aan een gewezen partner een bijzonder partnerpensioen is toegekend, wordt het aan de partner toe te kennen pensioen verminderd met die aanspraak respectievelijk aanspraken op bijzonder partnerpensioen.

Artikel 9 Bijzonder partnerpensioen

- (1) Een aanspraak op bijzonder partnerpensioen komt, behoudens het bepaalde in artikel 12 van dit pensioenreglement, toe aan de gewezen partner van een:
  - a. (gewezen) deelnemer of gepensioneerde wiens huwelijk met die partner na 9 mei 1973 is beëindigd door echtscheiding;
  - b. ongehuwde (gewezen) deelnemer of gepensioneerde wiens geregistreerde partnerschap na 1 januari 1998 is beëindigd;
  - c. ongehuwde (gewezen) deelnemer of gepensioneerde die voor de verzekering van partnerpensioen door het bestuur, na aanmelding, was toegelaten en wiens gezamenlijke huishouding met die partner nadien niet meer aan de door het bestuur gestelde voorwaarden voldoet doordat de inschrijving op hetzelfde adres is beëindigd.De hoogte van het bijzonder partnerpensioen is de aanspraak op partnerpensioen die is verworven:
  - a. in het geval van scheiding: op de datum waarop het einde van het huwelijk dan wel op de datum waarop de beëindiging van het geregistreerd partnerschap wordt ingeschreven in de registers van de Burgerlijke Stand;
  - b. in het geval het een gezamenlijke huishouding als bedoeld in artikel 1 sub j onder III van dit pensioenreglement betreft: op de datum waarop niet meer aan de door het bestuur gestelde voorwaarden wordt voldaan.Een aan (een) eventuele andere gewezen partner(s) toekomstige aanspraak op bijzonder partnerpensioen wordt op het volgens dit lid vastgestelde bijzonder partnerpensioen in mindering gebracht.
- (2) De gewezen partner ontvangt een opgave van de in het vorige lid bedoelde aanspraak en informatie over de toeslagverlening.
- (3) Het bepaalde in dit artikel vindt geen toepassing indien de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en de (gewezen) partner, op een door het fonds voorgeschreven wijze anders overeenkomen of de rechter bij de beschikking inzake scheiding op hun gemeenschappelijk verzoek anders heeft beslist, een en ander mits het bestuur zich vooraf bereid heeft verklaard een uit die afwijking voortvloeiend pensioenrisico te dekken.

- (4) Het bijzonder partnerpensioen gaat, na overlijden van de gewezen partner voor de pensioendatum, weer onderdeel uitmaken van de pensioenaanspraken van de (gewezen) deelnemer. Bij overlijden van de gewezen partner ná de pensioendatum vervalt de aanspraak op bijzonder partnerpensioen aan het fonds.

Artikel 10 Verevening van ouderdomspensioen bij scheiding

- (1) Indien het huwelijk dan wel het geregistreerde partnerschap van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde geëindigd is door scheiding, heeft de gewezen partner van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde een rechtstreekse aanspraak op uitbetaling jegens het fonds op een deel van het aan die gewezen partner toekomende ouderdomspensioen waaronder begrepen de aanspraken welke voortvloeien uit het bepaalde in artikel 29 van dit pensioenreglement, mits binnen twee jaar na inschrijving van de scheidingsdatum in de registers van de Burgerlijke Stand door een van beide gewezen echtgenoten aan het fonds mededeling is gedaan door middel van een wettelijk voorgeschreven meldingsformulier. Dit deel is gelijk aan de helft van het ouderdomspensioen dat zou gelden indien:
- de tot verevening verplichte (gewezen) deelnemer uitsluitend zou hebben deelgenomen gedurende de deelnemersjaren gelegen tussen de datum van huwelijk en het tijdstip van de scheiding en
  - hij op het tijdstip van scheiding zijn deelname zou hebben beëindigd anders dan door pensionering of overlijden.
- Indien het tijdstip van de beëindiging van de deelname ligt vóór het tijdstip van de scheiding heeft de gewezen partner van de (gewezen) deelnemer een rechtstreekse aanspraak op uitbetaling jegens het fonds op de helft van het ouderdomspensioen, dat zou gelden indien de tot verevening verplichte (gewezen) deelnemer uitsluitend zou hebben deelgenomen gedurende de deelnemersjaren gelegen tussen de datum van huwelijk en het tijdstip van beëindiging van de deelname. Hierbij geldt tevens de voorwaarde van tijdige melding, zoals hiervoor is omschreven.
- (2) De aanspraak op verevening van het ouderdomspensioen geldt niet of vindt plaats volgens een andere dan de in lid 1 bedoelde verdeling, indien de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en de gewezen partner dit bij schriftelijke overeenkomst in verband met de scheiding zijn overeengekomen of dit reeds bij huwelijkse voorwaarden waren overeengekomen. Ten bewijze hiervan dient een gewaarmerkt afschrift of uittreksel van de afwijkende overeenkomst aan het fonds te worden overgelegd.
- (3) Zolang de uitkering aan de gewezen partner toekomt wordt deze in mindering gebracht op het ouderdomspensioen van de gepensioneerde.
De uitkering van het aan de gewezen partner toegerekende ouderdomspensioen vervalt op de laatste dag van de maand waarin de gepensioneerde overlijdt, dan wel indien eerder, op de dag waarop de gewezen partner overlijdt.
- (4) Met inachtneming van het in de wet ter zake bepaalde kunnen het in het voorgaande lid 1 van dit artikel bedoelde ouderdomspensioen en het in artikel 9 van dit pensioenreglement bedoelde bijzonder partnerpensioen worden omgezet in ouderdomspensioen uitsluitend op het leven van de gewezen partner. Zowel de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde als de gewezen partner, alsook het fonds dienen hiermee in te stemmen.
- (5) De kosten verband houdende met de verevening worden door het fonds voor de helft aan ieder der gewezen echtgenoten in rekening gebracht.
- (6) Het in dit artikel bepaalde is van overeenkomstige toepassing indien langer dan twee jaar na de scheidingsdatum door de (gewezen) deelnemer en de gewezen partner gezamenlijk aan het fonds mededeling is gedaan door middel van een wettelijk voorgeschreven meldingsformulier én de afspraken over verevening van het pensioen in een overeenkomst met het fonds zijn vastgelegd.

Artikel 11 Wezenpensioen

- (1) Bij overlijden van een aanspraakgerechtigde of gepensioneerde wordt aan elk kind als bedoeld in artikel 3 lid 6 van dit pensioenreglement een wezenpensioen toegekend van 14% van het ouderdomspensioen, dat de grondslag vormt voor de berekening van het partnerpensioen.
- (2) Wezenpensioen dat wordt uitgekeerd aan volle wezen wordt verdubbeld. Volle wezen zijn kinderen waarvan beide ouders zijn overleden.
- (3) De som van de aan alle kinderen toe te kennen wezenpensioenen bedraagt maximaal 70% van het in het eerste lid bedoelde ouderdomspensioen; indien het in het tweede lid bepaalde van toepassing is, bedraagt deze som maximaal 140% van dat ouderdomspensioen.
Indien het in dit lid bepaalde van toepassing is zal het totaal van de toe te kennen wezenpensioenen gelijkelijk over alle voor het wezenpensioen in aanmerking komende kinderen worden verdeeld. Indien nadien het aantal voor wezenpensioen in aanmerking komende kinderen wijzigt, en daarmee het wezenpensioen per kind, zal de laagste uitkering niet minder bedragen dan 75% van de hoogste uitkering.
- (4) Het recht op wezenpensioen vervalt indien het kind:
- overlijdt;
  - niet meer voldoet aan het bepaalde in artikel 3 lid 6 van dit pensioenreglement.

Artikel 12 Uitsluiting partner- en wezenpensioen

Aanspraak op partnerpensioen bestaat slechts voor de partner met wie de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde voor de pensioeningangsdatum in het huwelijk is getreden, een geregistreerd partnerschap is aangegaan of een gezamenlijke huishouding is gaan voeren.

In geval van overlijden van een gepensioneerde na de pensioeningangsdatum bestaat slechts aanspraak op wezenpensioen voor kinderen geboren uit een voor de pensioeningangsdatum aangegane relatie.

Artikel 13 Toeslagverlening

- (1) Op de pensioenrechten en pensioenaanspraken wordt jaarlijks een toeslag verleend van maximaal 2%. Het bestuur beslist jaarlijks uiterlijk in december, aan de hand van de beleidsdekkingsgraad per 30 september van dat jaar, of en in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast.
Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen bestemmingsreserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd.
- (2) Als de beleidsdekkingsgraad het toelaat kan het bestuur besluiten, in aanvulling op de toeslag als bedoeld in lid 1 van dit artikel, een extra toeslag te verlenen van maximaal 1%.
- (3) Bij de besluitvorming als bedoeld in lid 1 en lid 2 van dit artikel hanteert het bestuur de in de Bijlage II opgenomen Richtlijn beleidsdekkingsgraad en ontwikkeling pensioen en de in of krachtens de Pensioenwet gestelde voorwaarden voor toeslagverlening.
- (4) Indien het bestuur besloten heeft een toeslag te verlenen, wordt deze toeslag op 1 januari verleend op:
  - a. de per 31 december van het voorgaande kalenderjaar opgebouwde pensioenaanspraken van de deelnemers;
  - b. de ingegane pensioenen van pensioengerechtigden en de pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers.Toeslagen op aanspraken op bijzonder partnerpensioen, verevend ouderdomspensioen en voorwaardelijk pensioen worden op dezelfde wijze verleend.
- (5) Het bestuur is te allen tijde bevoegd het toeslagbeleid en de hierbij gehanteerde voorwaarden aan te passen ten aanzien van (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden.
- (6) Bij wijziging van het toeslagbeleid worden (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden binnen drie maanden na wijziging daarover geïnformeerd.

HOOFDSTUK V Flexibele pensionering

Artikel 14 Uitrust partnerpensioen in ouderdomspensioen

- (1) De (gewezen) deelnemer heeft éénmalig, direct voorafgaande aan de pensioeningangsdatum van zijn volledige pensioen, de keuze het opgebouwde partnerpensioen te doen vervangen door ophoging van het ouderdomspensioen. Het ouderdomspensioen wordt verhoogd conform de tabel in Bijlage IV.
- (2) Een aanspraak op bijzonder partnerpensioen blijft bij de keuze genoemd in lid 1 buiten beschouwing.
- (3) Aanvaarding van het verzoek kan slechts met schriftelijke instemming van de partner die begunstigde is voor het partnerpensioen. De partner dient hiervoor een door het fonds opgesteld formulier in te vullen en te ondertekenen. Hierbij geldt als voorwaarde dat legalisatie van de de handtekening van de Partner dient plaats te vinden door een ambtenaar van de gemeente, een advocaat of een notaris.
- (4) In tegenstelling tot het bepaalde in artikel 20 lid 1 heeft een (gewezen) deelnemer het recht om zijn partnerpensioen uit te ruilen in ouderdomspensioen op de pensioeningangsdatum als de aanspraak op het ouderdomspensioen, berekend naar het moment van de pensioeningangsdatum, lager is dan het afkoopbedrag uit Bijlage I bedraagt en de (gewezen) deelnemer ervoor kiest zijn pensioen periodiek te laten betalen conform de bepalingen van artikel 21 van dit pensioenreglement. Lid 3 is hierbij van overeenkomstige toepassing.

Artikel 15 Uitrust ouderdomspensioen in partnerpensioen

- (1) Bij het einde van de deelname en voorafgaande aan de pensioeningangsdatum heeft de (gewezen) deelnemer de keuze zijn aanspraken op een deel van het ouderdomspensioen uit te ruilen voor een verhoging van het partnerpensioen. Een aanspraak waarop een recht op uitbetaling rust als bedoeld in artikel 10 van dit pensioenreglement blijft hierbij buiten beschouwing.
De aanvraag voor uitrust van ouderdomspensioen dient ten minste drie maanden voor de beoogde pensioeningangsdatum schriftelijk bij het fonds te worden ingediend.
- (2) Het ouderdomspensioen wordt vervolgens verlaagd conform de tabel in Bijlage IV waardoor de verhouding 100% ouderdomspensioen en 70% partnerpensioen wordt hersteld met inachtneming van artikel 18d lid 1 en lid 2 van de Wet op de loonbelasting 1964.
- (3) Indien de (gewezen) deelnemer niet binnen twee maanden, op de keuzemogelijkheid van lid 1 reageert, gaat het fonds over tot het uitrusten van ouderdomspensioen in partnerpensioen:

- a. voor dat deel van het partnerpensioen dat op risicobasis is verzekerd en waarover geen partnerpensioen is opgebouwd en
  - b. voor zover sprake is van een partner in de zin van artikel 1 sub j van dit pensioenreglement.
- (4) Aan de (gewezen) deelnemer wordt schriftelijk mededeling gedaan van de verhouding tussen het ouderdoms- en partnerpensioen na uitruil als bedoeld in lid 3.
- (5) Na uitruil kan het ouderdomspensioen nooit minder bedragen dan het in Bijlage I vermelde afkoopbedrag.

Artikel 16 Vervroeging en uitstel pensioendatum

- (1) De (gewezen) deelnemer kan op vrijwillige basis zijn aanspraken op ouderdomspensioen aanwenden ten behoeve van een geheel of gedeeltelijk vervroegd pensioen, met inachtneming van de voorwaarden in lid 2. Het ouderdomspensioen wordt dan berekend conform het bepaalde in artikel 7 lid 2 van dit pensioenreglement. Het vervroegde gedeelte van het ouderdomspensioen wordt verlaagd conform de tabel in Bijlage IV van dit pensioenreglement, met inachtneming van algemeen aanvaarde actuariële grondslagen conform artikel 18a lid 6 van de Wet op de loonbelasting 1964.
- De vroegste pensioeningangsdatum is de datum waarop de (gewezen) deelnemer de leeftijd van 55 jaar heeft bereikt.
- (2) Ingeval de pensioeningangsdatum is gelegen in een periode die meer dan vijf jaar vóór de pensioendatum ligt, dient de (gewezen) deelnemer zijn arbeidzame leven op de pensioeningangsdatum voor het gedeelte dat het ouderdomspensioen ingaat te beëindigen. Indien er sprake is van een dienstverband met een werkgever dient de (gewezen) deelnemer dit door een schriftelijke verklaring van de werkgever kenbaar te maken aan het fonds. Tevens dient de werknemer hierin te verklaren dat hij niet de intentie heeft de (beëindigde) arbeid weer te hervatten. In alle andere gevallen dient de (gewezen) deelnemer dit zelf te verklaren. De (gewezen) deelnemer is voorts verplicht elke wijziging in het arbeidzame leven en de beëindiging daarvan voor zover dit plaatsvindt meer dan vijf jaar vóór de pensioendatum direct schriftelijk aan het fonds te melden.
- (3) Het vervroegde ouderdomspensioen kan getrupt worden uitbetaald conform het bepaalde in artikel 18 van dit pensioenreglement en daarnaast is het mogelijk een deel van het pensioen aan te wenden voor een tijdelijk pensioen zoals geregeld in artikel 17 van dit pensioenreglement.
- (4) De (gewezen) deelnemer kan kiezen voor geheel of gedeeltelijk uitstel van de pensioendatum tot uiterlijk 5 jaar na de pensioendatum. Het uitgestelde gedeelte van het ouderdomspensioen wordt dan verhoogd conform de tabel in Bijlage IV. Daarbij worden de factoren toegepast die gelden op de pensioeningangsdatum.
- (5) Ten minste drie maanden voor de beoogde pensioeningangsdatum dient de aanvraag bij het fonds te worden ingediend.
- (6) De deelnemer die recht heeft op (gedeeltelijke) premievrije opbouw wegens arbeidsongeschiktheid, kan voor dat premievrije deel geen gebruik maken van het uitstellen van de pensioendatum.
- (7) De deelnemer die recht heeft op (gedeeltelijke) premievrije opbouw wegens arbeidsongeschiktheid, kan voor dat premievrije deel geen gebruik maken het recht op uitstel van de pensioendatum en alleen geen gebruik maken van het recht op vervroegen voor zover de pensioeningangsdatum binnen vijf jaar voor de pensioendatum gelegen is.

Artikel 17 Tijdelijk ouderdomspensioen

- (1) De (gewezen) deelnemer die de pensioendatum heeft vervroegd, kan op het moment dat zijn pensioen volledig ingaat naast het vervroegen een deel van zijn aanspraken op ouderdomspensioen aanwenden ten behoeve van een tijdelijk ouderdomspensioen. Het tijdelijke ouderdomspensioen is maximaal gelijk aan twee maal de AOW-uitkering voor een gehuwde.
- (2) Tijdelijk ouderdomspensioen is mogelijk indien en voor zover het arbeidzame leven wegens pensionering beëindigd wordt. Het tijdelijk ouderdomspensioen eindigt op de eerste dag van de maand waarop de pensioendatum bereikt wordt.
- (3) De aanvraag voor tijdelijk ouderdomspensioen dient ten minste drie maanden voor de beoogde pensioeningangsdatum bij het fonds te worden ingediend.

Artikel 17a Voorwaarden bij toepassing deeltijdpensioen op grond van artikel 16

- (1) Een (gewezen) deelnemer heeft op grond van artikel 16 de mogelijkheid om zijn ouderdomspensioen gedeeltelijk te vervroegen of uit te stellen. Ten minste drie maanden voor de beoogde gedeeltelijke pensioeningangsdatum dient de aanvraag voor vervroeging of uitstel bij het fonds te worden ingediend.
- (2) Deeltijdpensioen is mogelijk voor ten minste 20%, 40%, 50%, 60% of 80% van het opgebouwde ouderdomspensioen van de (gewezen) deelnemer.
- (3) De (gewezen) deelnemer kan maximaal eenmaal per jaar het percentage voor deeltijdpensioen verhogen. Verlagen van het percentage van deeltijdpensioen is niet mogelijk.
- (4) Gedeeltelijke vervroeging van het ouderdomspensioen kan uitsluitend plaatsvinden indien en voor zover de keuze van (de gewezen) deelnemer niet leidt tot een lager pensioen dan het bij of krachtens de Pensioenwet vastgestelde bedrag van afkoop.

- (5) In geval gedeeltelijke vervroeging van ouderdomspensioen naar een datum die ligt vijf jaar voor de pensioendatum geldt onverkort artikel 16 lid 2.
- (6) Een nog niet ingegaan deel van het ouderdomspensioen gaat uiterlijk vijf jaar na de pensioendatum in.
- (7) Artikel 15 is onverkort van toepassing bij de keuze voor deeltijds pensioen.
- (8) De keuze(s) die een (gewezen) deelnemer maakt op grond van dit artikel zijn onherroepelijk.

Artikel 18   Getrapt pensioen

- (1) De (gewezen) deelnemer heeft op de pensioeningangsdatum van het ingaan van het volledig ouderdomspensioen de mogelijkheid de aanspraken op ouderdomspensioen te herschikken en te kiezen voor een zogenaamd getrapt pensioen.
- (2) Deze herschikking kan geschieden door variatie in de hoogte en periode van de uitkering van het ouderdomspensioen aan te brengen. De eerste periode is minimaal vijf jaar. Er kan maximaal voor twee verschillende perioden worden gekozen.
Bij de herschikking dient bovendien rekening gehouden te worden met de volgende beperkingen:
  - de laagste uitkering van het ouderdomspensioen is ten minste 75% van de hoogste uitkering van het ouderdomspensioen en
  - een stap is minimaal 5% of een veelvoud daarvan.
 De (gewezen) deelnemer kan zijn ouderdomspensioen als volgt herschikken:
  - gedurende 5 jaar een hogere uitkering, waarna de uitkering daalt naar 75% van de hogere uitkering;
  - gedurende 10 jaar een hogere uitkering, waarna de uitkering daalt naar 75% van de hogere uitkering;
  - gedurende 5 jaar een hogere uitkering, waarna de uitkering daalt naar 90% van de hogere uitkering;
  - gedurende 10 jaar een hogere uitkering, waarna de uitkering daalt naar 90% van de hogere uitkering;
  - gedurende 5 jaar een lagere uitkering van 90% van de daarop volgende hogere uitkering;
  - gedurende 5 jaar een lagere uitkering van 75% van de daarop volgende hogere uitkering.
- (3) Bij overlijden van de aanspraakgerechtigde of gepensioneerde komt aan de (gewezen)partner van de aanspraakgerechtigde of gepensioneerde een zelfstandig recht op herschikking van het (bijzonder) partnerpensioen toe, overeenkomstig het tweede en vijfde lid. Een aanvraag tot herschikken van (bijzonder) partnerpensioen dient uiterlijk drie maanden na de overlijdensdatum van de aanspraakgerechtigde of gepensioneerde bij het fonds te zijn ingediend.
- (4) Een aanvraag tot herschikken dient drie maanden voor de pensioeningangsdatum bij het fonds te zijn ingediend.
- (5) Het herschikken van pensioenaanspraken vindt plaats op basis van de tarieven zoals opgenomen in Bijlage IV.

Artikel 19   Gelijk overlevingspensioen

- (1) De (gewezen) deelnemer kan op de laatste pensioeningangsdatum kiezen voor een gelijk overlevingspensioen, hetgeen inhoudt dat bij zijn overlijden of dat van zijn partner de hoogte van de pensioenuitkering actuariel neutraal wordt verlaagd tot een vast te stellen percentage van het ouderdomspensioen conform de tabel in Bijlage IV en met inachtneming van artikel 18d lid 1 en lid 2 van de Wet op de loonbelasting 1964. Voor de berekening van dit percentage wordt het ouderdomspensioen eerst zodanig verlaagd dat daardoor de verhouding 100% ouderdomspensioen met 70% partnerpensioen is hersteld, rekeninghoudend met een diensttijd evenredige inbouw van de AOW-uitkering voor een gehuwd persoon inclusief vakantietoeslag zoals bepaald in artikel 18a lid 7 van de Wet op de loonbelasting 1964. Omzetting vindt plaats met inachtneming van algemeen aanvaarde actuariële grondslagen conform hoofdstuk IIb van de Wet op de loonbelasting 1964.
- (2) Bij overlijden van de gepensioneerde wordt een eventueel verzekerd bijzonder partnerpensioen in mindering gebracht op het aan de partner van de gepensioneerde toe te kennen gelijk overlevingspensioen.
- (3) Aan de (gewezen) deelnemer wordt schriftelijk mededeling gedaan van de wijziging van de aanspraken als gevolg van de uitruil van het ouderdomspensioen.
- (4) Een aanvraag voor gelijk overlevingspensioen dient drie maanden voor de pensioeningangsdatum bij het fonds te zijn ingediend.

Artikel 20   Beperking mogelijkheden flexibele pensionering

- (1) Om gebruik te kunnen maken van de mogelijkheden van flexibele pensionering als in dit hoofdstuk aangegeven, dient de aanspraak op ouderdomspensioen, berekend naar het moment van de pensioeningangsdatum, ten minste het afkoopbedrag uit Bijlage I te bedragen, met uitzondering van het bepaalde in artikel 14 lid 4.
- (2) Bij de diverse mogelijkheden voor flexibele pensionering wordt na toepassing van artikel 7 lid 2 van dit pensioenreglement, de pensioeningangsdatum vastgesteld en vervolgens onderstaande volgorde aangehouden:
  1. uitruil partnerpensioen in ouderdomspensioen conform artikel 14 van dit pensioenreglement;
  2. uitruil ouderdomspensioen in partnerpensioen conform artikel 15 van dit pensioenreglement;
  3. gelijk overlevingspensioen conform artikel 19 van dit pensioenreglement;
  4. aanwending ouderdomspensioen voor een tijdelijk ouderdomspensioen conform artikel 17 van dit pensioenreglement;

5. herschikking uitkeringshoogte middels getrapt pensioen conform artikel 18 van dit pensioenreglement;
- (3) Indien gekozen wordt voor deeltijdpensioen zoals bedoeld in artikel 17a zijn de flexibiliseringsmogelijkheden in de artikelen 14, 17, 18 en 19 niet van toepassing.
- (4) Als gekozen wordt voor getrapt pensioen of voor een tijdelijk ouderdomspensioen kan daarnaast niet gekozen worden voor gelijk overlevingspensioen.
- (5) Door vervroeging van de pensioendatum en aanwending van ouderdomspensioen voor een tijdelijk ouderdomspensioen wordt het pensioen dat op pensioendatum zou worden uitgekeerd verlaagd. Het pensioen vanaf de pensioendatum dat daardoor resteert moet minimaal 50% van de oorspronkelijke aanspraak op ouderdomspensioen bedragen.
Ook als, naast vervroeging, gekozen wordt voor getrapt pensioen mag de laagste pensioenuitkering nimmer minder bedragen dan 50% van de oorspronkelijke aanspraak op ouderdomspensioen op de pensioendatum.
- (6) Een eenmaal gemaakte keuze voor flexibele pensionering op grond van dit hoofdstuk is onherroepelijk op de pensioeningangsdatum en kan daarna niet meer worden gewijzigd.

HOOFDSTUK VI   Uitbetaling en terugvordering

Artikel 21   Uitbetaling van de pensioenen

- (1) Een ouderdoms-, (bijzonder) partner- en/of wezenpensioen wordt voor de eerste maal uitgekeerd over de maand waarin het recht daarop is ontstaan, met dien verstande dat geen (bijzonder) partner-, en/of wezenpensioen wordt uitgekeerd over maanden waarin recht op ouderdomspensioen bestaat.
Degene die voor de eerste maal een uitkering ontvangt, ontvangt een opgave van zijn pensioenrechten en, voor zover van toepassing, tevens een opgave van de opgebouwde aanspraken op partnerpensioen. Tevens wordt informatie over de toeslagverlening gegeven. Daarna wordt deze opgave en informatie jaarlijks verstrekt.
- (2) Indien een wezenpensioen wordt verdubbeld ten gevolge van het beëindigen van een (bijzonder) partnerpensioen gaat die verdubbeling in op de eerste dag van de maand volgend op die waarover het (bijzonder) partnerpensioen voor het laatst wordt uitbetaald. De verdubbeling vindt plaats voor een kind waarvan beide ouders zijn overleden. Onder ouder wordt in dit verband verstaan de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en degene die als vader of moeder tot het kind in familierechtelijke betrekking stond. Bij pleeg- of stiefkinderen wordt onder ouder mede begrepen degene die samen met de (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde het pleeg- of stiefkind als eigen kind onderhield en opvoedde.
- (3) Een ouderdoms-, (bijzonder) partner- en/of wezenpensioen wordt voor het laatst uitgekeerd over de maand waarin de rechthebbende op het pensioen is overleden.
- (4) De uitbetaling van de in dit artikel vermelde pensioenen geschiedt in termijnen van een maand, telkens voor het einde van die maand.
- (5) De plaats en wijze van uitbetaling worden door het bestuur bepaald.

Artikel 22   Herziening onjuiste pensioenuitkering en verjaring

- (1) Een onjuiste pensioenuitkering kan door of namens het fonds worden herzien. De herziening kan plaatsvinden met terugwerkende kracht.
- (2) Indien een pensioenuitkering in het nadeel van de pensioengerechtigde wordt herzien dan vordert het fonds het onverschuldigd betaalde pensioen terug. Het terugvorderingsrecht van het fonds verjaart door het verloop van vijf jaren na afloop van het jaar waarin de geheel of ten dele onjuiste uitkeringen zijn gedaan.
- (3) Indien een pensioenuitkering in het voordeel van de pensioengerechtigde wordt herzien, dan wordt door het fonds het te weinig betaalde pensioen nabetaald. Een vergoeding tot verdragingschade kan slechts worden toegekend voor zover deze niet op grond van artikelen 308 of 310 van boek 3 het Burgerlijk Wetboek is verjaard.

HOOFDSTUK VII   Aanspraken na beëindiging van de deelname

Artikel 23   Rechten na beëindiging van de deelname

- (1) Bij beëindiging van de deelname anders dan door overlijden behoudt de gewezen deelnemer:
- a. een aanspraak op ouderdomspensioen;
  - b. een aanspraak op partnerpensioen en/of bijzonder partnerpensioen volgens het bepaalde in artikel 8 respectievelijk artikel 9 van dit pensioenreglement of op grond van de uitruil zoals vermeld in artikel 15 lid 3 en gebaseerd op het onder a bedoelde ouderdomspensioen van dit pensioenreglement;
  - c. een aanspraak op wezenpensioen volgens het bepaalde in artikel 11 en gebaseerd op het onder a bedoelde ouderdomspensioen van dit pensioenreglement.
- (2) Het fonds verstrekt de gewezen deelnemer bij beëindiging van de deelname een opgave bevattende de hoogte van de opgebouwde premievrije aanspraken op ouderdoms-, partner- en wezenpensioen en informatie over de

- toeslagverlening. Daarnaast wordt informatie verstrekt die voor de deelnemer specifiek in het kader van de beëindiging relevant is en over de omstandigheden die betrekking hebben op het functioneren van het fonds.
- (3) Ten minste eens in de vijf jaar ontvangt de gewezen deelnemer de in lid 2 eerste volzin bedoelde opgave en informatie.
  - (4) Bij vaststelling van de aanspraken op grond van lid 1 van dit artikel, houdt het fonds rekening met eventuele aanspraken die voortvloeien uit deel II van dit pensioenreglement.

Artikel 24   Waardeoverdracht van pensioenaanspraken

De waarde van de premievrije aanspraken als bedoeld in artikel 23 lid 1 van dit pensioenreglement die aan de hand van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling en de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling wordt berekend, zal op verzoek van de gewezen deelnemer worden overgedragen aan de pensioenuitvoerder waar de gewezen deelnemer al dan niet aansluitend na beëindiging van zijn deelname aan het fonds, in verband met het aangaan van een dienstverband, voor een pensioenverzekering wordt ingeschreven met inachtneming van artikel 19b lid 2 Wet op de loonbelasting 1964, tenzij deze overdracht in strijd is met de bepalingen bij of krachtens de artikelen 70 tot en met 91 van de Pensioenwet.

Bij de berekening van de overdrachtswaarde zullen ten minste de regels worden gehanteerd, die zijn neergelegd in de artikelen 71, 75 en 76 van de Pensioenwet.

Artikel 25   Afkoop

- (1) Indien een ouderdoms-, (bijzonder) partner- of wezenpensioen het afkoopbedrag als genoemd in Bijlage I niet te boven gaat, kan het fonds dit pensioen vervangen door een eenmalige uitkering.
Afkoop van ouderdomspensioen kan zonder toestemming van de begunstigde twee jaar na het einde van de deelname binnen zes maanden na afloop van die periode van twee jaar plaatsvinden. Indien de pensioeningangsdatum ligt voor het verstrijken van de periode van twee jaar na het einde van de deelname, kan het fonds het ouderdomspensioen eveneens zonder toestemming van de begunstigde afkopen.
Afkoop van partner- en wezenpensioen kan zonder toestemming van de begunstigde plaatsvinden op de ingangsdatum binnen zes maanden na die ingangsdatum.
Afkoop van bijzonder partnerpensioen kan zonder toestemming van de gewezen partner plaatsvinden binnen zes maanden na melding van de scheiding.
De afkoopwaarde wordt met behulp van de tabel in Bijlage V berekend.
- (2) In andere situaties dan beschreven in lid 1 is afkoop van ouderdomspensioen, (bijzonder) partner- of wezenpensioen na het einde van de deelneming of op de ingangsdatum, met inachtneming van de wettelijke bepalingen, mogelijk met toestemming van de begunstigde. Na de toestemming van de begunstigde kan de afkoop niet meer worden herzien. Indien een aanspraakgerechtigde en/of een pensioengerechtigde een keuze maakt op grond van het aanbod van het fonds om het pensioen al dan niet af te kopen, dan is deze keuze onherroepelijk.
- (3) De uitbetaling van de afkoopwaarde van de pensioenaanspraken vindt plaats nadat de door het fonds verlangde bescheiden en bewijsstukken voor het vaststellen van het recht daarop en de berekening van het bedrag van de uitkering zijn overgelegd. In geval van afkoop op de pensioeningangsdatum, vindt de uitbetaling van de afkoopwaarde plaats in de maand waarin de (gewezen) deelnemer recht krijgt op een AOW-uitkering.
- (4) Door de toekenning van de in dit artikel bedoelde afkoopwaarde vervallen alle verdere aanspraken op uitkering krachtens dit reglement, die overigens op grond van de desbetreffende verzekering zouden bestaan.

HOOFDSTUK VIII   Vrijstellingen

Artikel 26   Vrijstelling wegens gemoedsbezwaren

Vrijstelling van de verplichting tot deelname in het fonds wegens overwegende gemoedsbezwaren tegen iedere vorm van verzekering kan op verzoek van een werknemer door het bestuur worden verleend in de gevallen en onder de voorwaarden als bepaald in het Reglement voor vrijstelling wegens Gemoedsbezwaren en met inachtneming van de fiscale voorwaarden zoals opgenomen in artikel 19d van de Wet op de loonbelasting en in het besluit van 6 november 2015, nr. BLKB2015/830M, onderdeel 9.6.

HOOFDSTUK IX   Vrijwillige verzekeringen

Artikel 27   Vrijwillige voortzetting

- (1) De deelnemer heeft onder de volgende voorwaarden het recht direct na beëindiging van de dienstbetrekking de deelname voor een periode van maximaal drie jaar voort te zetten tot uiterlijk de pensioeningangsdatum.

- (2) Verbetering van de pensioenregeling tijdens de vrijwillige voortzetting is slechts toegestaan voor zover het een collectieve verbetering betreft primair bedoeld voor de actieve werknemers van de voormalige werkgever.
- (3) De vrijwillige voortzetting kan slechts plaatsvinden voor zover geen cumulatie plaatsvindt met opbouw in een pensioenregeling van een eventuele andere werkgever, de vorming van een oudedagsreserve als bedoeld in artikel 3.67 van de Wet inkomstenbelasting 2001 of opbouw in een beroeps- of bedrijfstakpensioenregeling.
- (4) De voortzetting mag niet aanvangen in de periode van drie jaren voorafgaande aan de pensioeningangsdatum. Deze beperking is niet van toepassing als de deelnemer daadwerkelijk inkomen uit tegenwoordige arbeid geniet of als hij aannemelijk maakt dat hij om medische redenen niet in staat is inkomen uit tegenwoordige arbeid te genereren.
- (5) Het pensioengevend loon voor de vrijwillige voortzetting als bedoeld in artikel 10a lid 1 onderdeel c van het Uitvoeringsbesluit Loonbelasting 1965, is gemaximeerd op het laatstverdiende loon.
- (6) Na de in lid 1 genoemde periode van drie jaar kan de vrijwillige voortzetting worden voortgezet indien en voor zo lang er na onvrijwillig ontslag als bedoeld in artikel 10a lid 1 onderdeel c van het Uitvoeringsbesluit Loonbelasting 1965, een loongerelateerde uitkering wordt ontvangen.
- (7) Een verzoek voor vrijwillige voortzetting moet binnen negen maanden na het beëindigen van de dienstbetrekking bij het fonds zijn ingediend.
- (8) De vrijwillige voortzetting eindigt:
  - a. per de eerste dag van de tweede maand volgend op de maand waarin de vrijwillige voortzetting is opgezegd door de deelnemer;
  - b. van rechtswege als de daarvoor verschuldigde premie niet op de vervaldag aan het fonds is voldaan;
  - c. als de deelnemer behoort tot de kring van personen, die hetzij krachtens de wet, hetzij krachtens enige bepaling van een collectieve arbeidsovereenkomst en andere arbeidsvoorwaarden of een ondernemingspensioenregeling verplicht zijn tot deelneming in het fonds of in een andere pensioenregeling;
  - d. door overlijden van de deelnemer;
  - e. door het ingaan van het ouderdomspensioen en in ieder geval op de pensioeningangsdatum.

Artikel 28   Individuele ANW Plus verzekering

- (1) De deelnemer kan ten behoeve van zijn partner een ANW Plus verzekering afsluiten op zijn leven ter grootte van maximaal het bedrag zoals vastgelegd in Bijlage I en met inachtneming van artikel 18f van de Wet op de loonbelasting 1964. Deze aanspraak wordt jaarlijks op 1 januari aangepast met het percentage waarmee de uitkeringen ingevolge de Algemene Nabestaandenwet (ANW) worden aangepast, waarbij de aanspraak nimmer meer zal bedragen dan de toegestane fiscale maxima voor een nabestaandenoverbruggingsuitkering in de zin van artikel 18f van de Wet op de loonbelasting 1964.
- (2) Het bestuur is bevoegd de lopende ANW Plus verzekering bij het fonds tussentijds te beëindigen of de hoogte van de ANW Plus uitkering aan te passen. Dat is het geval indien de deelnemer elders een soortgelijke ANW Plus verzekering heeft lopen waarbij het totale verzekerde bedrag het maximaal te verzekeren bedrag daardoor overschrijdt.
- (3) Het recht op een ANW Plus uitkering gaat in op de eerste dag van de maand:
  - volgend op de maand waarin de deelnemer overlijdt, en/of
  - na het overlijden van de deelnemer, waarin het kind, zoals vermeld op de verzekeringsopgave, de leeftijd van 18 jaar bereikt.
- (4) De uitbetaling van de ANW Plus verzekering eindigt op de eerste dag van de maand volgend op de maand van het overlijden van de partner, maar in ieder geval op de eerste dag van de maand waarin de partner recht krijgt op een AOW uitkering.
- (5) De deelnemer dient zich voor verzekering van de ANW Plus verzekering bij het fonds aan te melden.
- (6) Voor de acceptatie van de verzekering kunnen in bepaalde gevallen medische waarborgen worden verlangd:
  - als de aanmelding voor de ANW Plus verzekering van een deelnemer niet binnen drie maanden na aanvang van de deelname wordt ontvangen, dan wel niet binnen drie maanden na aanvang van een huwelijk of een geregistreerd partnerschap of notariële vastlegging van een gezamenlijke huishouding wordt ontvangen;
  - als het verzekerde bedrag (per verzekeringsonderdeel) per jaar met meer dan 30% wordt verhoogd en de wijziging een toename van het risico van het fonds betekent.
- (7) Deze verzekering wordt vastgelegd in een overeenkomst met het fonds onder de volgende voorwaarden en bepalingen:
  - dat de verzekering is gebaseerd op de opgaven die voor het sluiten van de ANW Plus verzekering door de deelnemer en de partner zijn verstrekt zoals:
    - de gegevens van het jongste kind;
    - het te verzekeren bedrag per jaar;
    - de ingangsdatum van de ANW Plus verzekering;
  - dat het risico uit de ANW Plus verzekering aanvangt zodra het desbetreffende verzekeringsbewijs aan de deelnemer is verstrekt en tevens premie is voldaan;
  - dat de verzekering wordt beëindigd wanneer de verschuldigde premie op de vervaldatum niet is voldaan;
  - dat wijzigingen in het verzekerde bedrag ingaan op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin het verzoek tot wijziging is ontvangen; overige wijzigingen gaan onmiddellijk na ontvangst in.

- (8) Het bestuur stelt het tarief vast voor de ANW Plus verzekering. Bij arbeidsongeschiktheid geldt geen vrijstelling van premiebetaling.
- (9) In geval van verhoging van de ingegane uitkering van de ANW Plus verzekering is het bepaalde over de voorwaardelijke toeslagverlening conform artikel 13 van dit pensioenreglement van toepassing. Ook de overige bepalingen van het reglement zijn van toepassing, voor zover daarvan in dit artikel niet is afgeweken.
- (10) De verzekering eindigt:
  - a. indien de deelnemer voor de pensioendatum overlijdt: op de dag van overlijden;
  - b. per de datum waarop, anders dan door overlijden, de status van werknemer voor de deelnemer eindigt en tevens de deelname aan het fonds eindigt, tenzij de verzekering door de gewezen deelnemer of de gepensioneerde wordt voortgezet;
  - c. per de eerste dag van de maand volgend op die waarin de partner recht krijgt op een AOW uitkering;
  - d. per de datum waarop het huwelijk, het geregistreerd partnerschap dan wel de gezamenlijke huishouding met de partner vóór de pensioendatum wordt beëindigd;
  - e. per de eerste dag van de tweede maand volgend op de kalendermaand waarin de verzekering door de deelnemer schriftelijk is opgezegd.

Artikel 28a   Individuele Partnerpensioen Plus verzekering

- (1) Een deelnemer, wiens werkgever geen collectieve overeenkomst Partnerpensioen Plus heeft afgesloten, kan het fonds verzoeken aanvullende partnerpensioenaanspraken te verzekeren en sluit daartoe een contract met het fonds.
- (2) Voor de ingangsdatum van het contract kan gekozen worden uit de volgende momenten:
  - de aanvang van de deelname; of
  - het moment waarop de deelnemer in het huwelijk treedt; of
  - 1 januari van ieder jaar.
 Met een huwelijk wordt gelijk gesteld een geregistreerd partnerschap of een aangemelde en geaccepteerde gezamenlijke huishouding.
- (3) Door deelname aan Partnerpensioen Plus wordt het op te bouwen partnerpensioen verhoogd met 35% tot maximaal 70% van het jaarlijks op te bouwen ouderdompensioen. De aanvullende premie wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld. Het fonds brengt de premie in rekening bij de werkgever. Werkgever en werknemer kunnen nadere afspraken maken over de premieverdeling.
- (4) De verzekering eindigt:
  - a. bij overlijden van de deelnemer;
  - b. per de datum waarop, anders dan door overlijden, de status van werknemer voor de deelnemer eindigt en tevens de deelname aan het fonds eindigt, tenzij de verzekering door de gewezen deelnemer of de gepensioneerde wordt voortgezet;
  - c. op de eerste dag van het kalenderjaar volgend op de schriftelijke opzegging van de deelnemer, met inachtneming van een opzegtermijn van twee maanden.

Artikel 29   PGB Pensioen Plus

- (1) De werknemer kan extra premie inleggen voor de opbouw van pensioenkapitaal ten behoeve van de inkoop van een uitkering in aanvulling op het ouderdompensioen conform de hierna volgende bepalingen. Extra premie-inleg is slechts mogelijk voor zover dit past binnen de Pensioenwet en voor zover als toegestaan binnen de in de Wet op de loonbelasting 1964 opgenomen grenzen voor een fiscaal zuivere pensioenregeling. Het fonds bepaalt de maximum hoogte van de extra premie-inleg op basis van een adequate administratie. Het karakter van het PGB Pensioen Plus is een premieovereenkomst in de zin van artikel 10 van de Pensioenwet.
- (2) De werknemer bepaalt zelf de hoogte van de inleg. Hierbij wordt rekening gehouden met hetgeen in lid 1 is bepaald.
- (3) Daarnaast is het mogelijk om éénmalig, bij aanvang van de deelname aan deze pensioenregeling en binnen de in lid 1 genoemde grenzen, een extra bedrag te storten om een in het verleden opgelopen pensioentekort te repareren. Voor zover de hierbij bepaalde premieruimte niet (geheel) wordt benut in het jaar van aanvang, mag deze in een later jaar alsnog worden gebruikt. Voor het bepalen van de premieruimte gelden de voorwaarden genoemd in de 'Handreiking inhaal en inkoop van pensioen' (versie 9 juli 2014) van de Belastingdienst.
- (4) De inleg rendeert op basis van het rendement van het fonds. Het fonds belegt op basis van het prudent person beginsel. Jaarlijks wordt het pensioenkapitaal verhoogd met het fondsrendement, nadat dit met 1 procentpunt is verlaagd ten behoeve van de dekking van de kosten. Het fondsrendement is inclusief de interest rate swaps.
- (5) Eenmaal per jaar ontvangt de deelnemer een overzicht van het opgebouwde pensioenkapitaal en het daarop verkregen rendement.
- (6) Bij beëindiging van de deelname wordt het beschikbare pensioenkapitaal omgezet in ouderdompensioen, tenzij de deelname binnen twee maanden wordt hervat.
- (7) Op de pensioeningangsdatum, doch uiterlijk op de pensioendatum, wordt het dan opgebouwde pensioenkapitaal omgezet in een periodieke aanvulling op het ouderdompensioen. De keuzemogelijkheden zoals omschreven in Hoofdstuk V van dit pensioenreglement zijn ook op deze periodieke aanvulling van toepassing. De (gewezen)

- deelnemer heeft niet de bevoegdheid om het opgebouwde pensioenkapitaal aan te wenden bij een andere pensioenuitvoerder.
- (8) Bij overlijden vóór de pensioendatum wordt de som van het pensioenkapitaal omgezet in een periodieke aanvulling op het partnerpensioen. Indien er geen nabestaanden zijn vervalt het saldo aan het fonds.
  - (9) Als op het moment van de in de leden 6, 7 en 8 bedoelde omzetting van kapitaal in pensioenaanspraken de eerste storting minimaal vijf volle kalenderjaren heeft uitgestaan, zal het voor omzetting bedoelde kapitaal ten minste gelijk zijn aan de som van de ingelegde bedragen.
  - (10) Op verzoek van de deelnemer kan het opgebouwde pensioenkapitaal op enig tijdstip vóór de pensioeningangsdatum worden omgezet in een aanspraak op ouderdomspensioen. De in het vorige lid bedoelde garantie bepaling is in dat geval niet van toepassing.
  - (11) Indien op het moment van omzetting als bedoeld in de leden 6 tot en met 10, het fondsrendement over de periode voor omzetting nog niet definitief is vastgesteld, zal een rendement berekend worden ter hoogte van het laatstelijk berekende voorlopige fondsrendement, inclusief de interest rate swaps en onder aftrek van 1% kosten.
  - (12) De in de leden 6 tot en met 10 bedoelde omzetting van het opgebouwde pensioenkapitaal in (een aanspraak op) ouderdomspensioen geschiedt op basis van de op het moment van omzetting vastgestelde tarieven zoals vermeld in Bijlage III.
  - (13) Op de pensioenaanspraak of periodieke aanvulling op pensioen is het bepaalde over de voorwaardelijke toeslagverlening conform artikel 13 van dit pensioenreglement van toepassing. In de tarieven die worden toegepast bij de omzetting van het kapitaal wordt hier rekening mee gehouden. Ook de overige bepalingen van dit reglement zijn van toepassing, voor zover daarvan in dit artikel niet is afgeweken.
  - (14) In geval van extra premie-inleg door een werknemer op grond van dit artikel is het bepaalde in artikel 4 van dit pensioenreglement inzake premievrije pensioenopbouw niet van toepassing.
  - (15) Indien het opgebouwde kapitaal op de pensioeningangsdatum meer bedraagt dan € 10.000 dan heeft de deelnemer tot 1 januari 2017 de mogelijkheid om een deel van het kapitaal om te laten zetten in een direct ingaande tijdelijke uitkering, onder de volgende voorwaarden:
    - de duur van de tijdelijke uitkering is maximaal 2 jaar;
    - de hoogte van de tijdelijke uitkering is gelijk aan de hoogte die een levenslange uitkering op de pensioeningangsdatum zou hebben;
    - op verzoek van de deelnemer wordt het resterende kapitaal omgezet in een levenslange uitkering die direct aansluit op de tijdelijke uitkering;
    - de keuzemogelijkheden van hoofdstuk V van het Pensioenreglement zijn bij omzetting in een levenslange uitkering niet van toepassing.

HOOFDSTUK X   Waardeovername van pensioenaanspraken

Artikel 30   Waardeovername van pensioenaanspraken

Op verzoek van een deelnemer zal de waarde van zijn pensioenaanspraken, die de deelnemer tijdens de deelname aan een andere pensioenregeling heeft verworven, bij het fonds worden aangewend tot inkoop van ouderdomspensioen volgens artikel 7, partnerpensioen volgens artikel 8 en wezenpensioen volgens artikel 11 van dit pensioenreglement. Bij de berekening van de over te dragen waarde zullen ten minste de regels worden gehanteerd, die zijn neergelegd in het Besluit uitvoering Pensioenwet, Wet verplichte beroepspensioenregeling, Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling en artikel 10a lid 1, onderdeel f van het Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965.

HOOFDSTUK XI   Vervallen

Artikel 31   Vervallen

HOOFDSTUK XII   Wijziging pensioenaanspraken en pensioenrechten

Artikel 32   Korting en wijziging in de pensioenaanspraken en pensioenrechten

- (1) Indien het over enig boekjaar voor dekking van toe te kennen pensioenaanspraken beschikbare deel van de over dat boekjaar ontvangen premies niet voldoende blijkt om de over dat boekjaar volgens het reglement toe te kennen pensioenaanspraken te verzekeren, zullen de aanspraken worden vastgesteld op een naar evenredigheid van het premietekort verminderd bedrag tenzij het premietekort over dat boekjaar naar het oordeel van het bestuur, gehoord de actuaire, ten laste van de algemene reserve kan worden gebracht.
- (2) Indien
  - a. het fonds, uitgaande van de beleidsdekkingsgraad, niet voldoet aan de in de Pensioenwet aan het minimaal

- vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen gestelde eisen;
- b. het fonds niet in staat is binnen een redelijke termijn te voldoen aan de in de Pensioenwet aan het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen gestelde eisen zonder dat de belangen van (gewezen) deelnemers, gewezen partners, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de werkgever onevenredig worden geschaad; en
- c. alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet zoals uitgewerkt in het herstelplan,
- kan het bestuur, gehoord de actuaris, verworven aanspraken en pensioenrechten van de (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden verminderen.
- Deze korting wordt voor een ieder bepaald naar evenredigheid van hun aanspraken en pensioenrechten. De korting zal niet meer bedragen dan noodzakelijk is om het financiële evenwicht van het pensioenfonds te herstellen. De noodzakelijke korting wordt in beginsel evenredig gespreid in tien jaar tijd. Ieder jaar wordt opnieuw beoordeeld of het noodzakelijk is de nog resterende korting door te voeren. Indien bijzondere omstandigheden naar het oordeel van het bestuur daartoe dwingen, kan het bestuur besluiten een korting in een kortere periode door te voeren.
- (3) Indien de beleidsdekkingsgraad vijf achtereenvolgende jaren onder het minimaal vereist eigen vermogen ligt, is het bestuur verplicht een onvoorwaardelijke korting door te voeren, zodanig dat direct wordt voldaan aan de eisen die de Pensioenwet stelt aan het minimaal vereist eigen vermogen. De noodzakelijke korting wordt evenredig gespreid in tien jaar tijd.
- (4) Indien naar het oordeel van het bestuur de financiële positie van het fonds het toelaat, zal de in lid 2 en lid 3 van dit artikel vermelde korting zo veel als mogelijk voor alle (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden ongedaan worden gemaakt.
- (5) (Gewezen) deelnemers, gewezen partners, pensioengerechtigden en werkgevers worden schriftelijk over het besluit tot korting van pensioenaanspraken en pensioenrechten geïnformeerd.
- (6) De korting vindt op zijn vroegst plaats een maand nadat aan de in lid 5 van dit artikel bedoelde verplichting is voldaan en de toezichthouder hierover is geïnformeerd.
- (7) Het fonds heeft het recht om de in dit reglement opgenomen pensioenregeling vóór het van kracht worden daarvan of voor het van kracht worden van een wijziging daarin ter beoordeling van de fiscale toelaatbaarheid voor te leggen aan de bevoegde inspecteur en daarop desgewenst een voor beroep vatbare beschikking te vragen (artikel 19c, lid 1 van de Wet op de loonbelasting 1964). Het fonds heeft het recht zich neer te leggen bij deze beschikking en het reglement en daarmee de daarin opgenomen pensioenregeling – indien noodzakelijk met terugwerkende kracht – te wijzigen om daarmee het reglement en de daarin opgenomen pensioenregeling alsnog binnen de bepalingen en begrenzingen in de Wet op de loonbelasting 1964 ten aanzien van een zuivere pensioenregeling te brengen. Aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden zijn aan de wijziging als bedoeld in de vorige volzin gebonden.

HOOFDSTUK XIII   Geschillen- en klachtenprocedure

Artikel 33   Geschillen- en klachtenprocedure

Voor geschillen is er een geschillenprocedure en voor klachten is er een klachtenprocedure bij het fonds.

Onder geschil wordt verstaan: de situatie waarin een belanghebbende zich niet kan verenigen met een door het fonds ten aanzien van hem schriftelijk genomen besluit over de toepassing van de statuten of reglementen van het fonds.

Onder klacht wordt verstaan: ledere schriftelijke of mondelinge uiting van ongenoegen over de vermeende incorrecte bejegening door de uitvoeringsorganisatie, waarbij de rechtspositie van deelnemer of werkgever ten opzichte van het fonds niet is geschaad.

Voor het volgen van de geschillenprocedure kan een belanghebbende zich in eerste instantie wenden tot de uitvoeringsorganisatie. De uitvoeringsorganisatie reageert binnen zes weken schriftelijk en gemotiveerd op het standpunt van betrokkene en geeft daarbij aan dat als betrokkene het niet eens is met de reactie, betrokkene binnen zes weken gemotiveerd bezwaar kan maken bij het bestuur. Het bestuur neemt vervolgens in beginsel binnen twee maanden een besluit en maakt dit schriftelijk kenbaar aan betrokkene. Daarbij wordt gewezen op de mogelijkheid om binnen zes weken na dagtekening van het bestuursbesluit bezwaar te maken bij de Commissie van Bezwaar. De Commissie van Bezwaar oordeelt en beslist bij bindend advies.

Een klacht kan in eerste instantie worden ingediend bij de uitvoeringsorganisatie. De uitvoeringsorganisatie reageert binnen twee weken schriftelijk en gemotiveerd op de klacht en geeft daarbij aan dat als betrokkene het niet eens is met de reactie, betrokkene binnen twee maanden de klacht kan indienen bij de Klachtencommissie.

Voor de indiening bij de Commissie van Bezwaar respectievelijk de Klachtencommissie gelden bepaalde voorwaarden, die nader geregeld zijn in het Reglement voor de Commissie van Bezwaar respectievelijk het Reglement voor de Klachtencommissie.

HOOFDSTUK XIV Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 34 Overgangsbepalingen

De op 31 december 1992 verworven pensioenaanspraken en ingegane pensioenen worden beheerst door het tot en met die datum van kracht zijnde pensioenreglement.

Artikel 34a Overgangsbepaling overgenomen arbeidsongeschiktheidspensioen

- (1) Voor een (gewezen)deelnemer die arbeidsongeschikt is en waarvoor op grond van in het verleden gemaakte afspraken een arbeidsongeschiktheidspensioen is ingegaan, geldt het bepaalde in de volgende leden van dit artikel.
- (2) Recht op arbeidsongeschiktheidspensioen bestaat naar de mate van arbeidsongeschiktheid van de (gewezen) deelnemer voor zover recht bestaat op een uitkering ingevolge de WIA en uiterlijk tot de pensioeningangsdatum. Een wijziging in de hoogte van de mate van arbeidsongeschiktheid heeft tot direct gevolg dat de uitkering van het arbeidsongeschiktheidspensioen wordt aangepast, indien deze wijziging leidt tot indeling in een andere arbeidsongeschiktheidsklasse.
- (3) Wijziging van de mate van arbeidsongeschiktheid wordt in aanmerking genomen voor zover dit leidt tot indeling door het UWV in een andere uitkeringsklasse of tot beëindiging van de arbeidsongeschiktheidsuitkering. Aanpassing vindt plaats conform de tabel zoals opgenomen onder lid 5 van dit artikel.
- (4) Wanneer de arbeidsongeschiktheid van de (gewezen) deelnemer, na een eerdere beëindiging van de arbeidsongeschiktheidsuitkering, binnen vier weken herleeft, wordt de uitkering van het arbeidsongeschiktheidspensioen hervat.
- (5) Tabel toekenning arbeidsongeschiktheidspensioen:

a. In geval van een WIA-uitkering:

Mate van AO:	Uitkeringspercentage:
Minder dan 35%	0%
35% tot 45%	40%
45% tot 55%	50%
55% tot 65%	60%
65% tot 80%	72,5%
80% tot 100%	100%

b. In geval van een WAO-uitkering:

Mate van AO:	Uitkeringspercentage:
Minder dan 15%	0%
15% tot 25%	20%
25% tot 35%	30%
35% tot 45%	40%
45% tot 55%	50%
55% tot 65%	60%
65% tot 80%	72,5%
80% tot 100%	100%

Artikel 34b Overgangsbepaling mogelijkheid uitrust prepensioen in levenslang ouderdomspensioen

- (1) De (gewezen) deelnemer met een aanspraak op prepensioen heeft éénmalig, en uiterlijk direct voorafgaande aan de laatste pensioeningangsdatum, de keuze zijn opgebouwde prepensioen te doen vervangen door ophoging van het ouderdomspensioen.
- (2) Het ouderdomspensioen wordt verhoogd met inachtneming van collectieve actuariële grondslagen.
- (3) Op het ontstane pensioen zijn de overige bepalingen van dit pensioenreglement van toepassing.

Artikel 35 Algemene bepaling

- (1) Het bestuur is bevoegd ten behoeve van een individuele (gewezen) deelnemer, gewezen partner of pensioengerechtigde een van dit reglement afwijkende regeling te treffen indien een strikte toepassing van dit reglement naar het oordeel van het bestuur tot onbillijkheden van overwegende aard zou voeren.

- (2) De pensioenaanspraken en pensioenrechten kunnen niet worden afgekocht, vervreemd of prijsgegeven, dan wel formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid worden gesteld, anders dan in de gevallen voorzien bij of krachtens de Pensioenwet. Afkoop, vervreemding of elke andere handeling, waardoor de aanspraakgerechtigde of de pensioengerechtigde enig recht op zijn pensioenaanspraken of pensioenrechten prijsgeeft is nietig, behoudens in gevallen bij of krachtens de Pensioenwet voorzien.
- (3) Bij de vaststelling van pensioenaanspraken en pensioenrechten worden de in de Wet op de loonbelasting 1964 en het Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965 opgenomen bepalingen en begrenzingsen ten aanzien van een zuivere pensioenregeling in aanmerking genomen.

Artikel 36 Slotbepaling

- (1) Dit reglement is op 1 januari 1993 in werking getreden en laatstelijk gewijzigd op 9 november 2017.
- (2) De laatstelijk in dit reglement aangebrachte wijzigingen treden in werking op 1 januari 2018.
- (3) Dit reglement kan worden aangehaald als "Pensioenreglement Uitkeringsovereenkomst PGB".

Deel II Werkgevers- of sectorspecifieke bepalingen

Sector D3 Bedrijfstak De Bereide Verf- en/of Drukinktindustrie

Voor deze sector geldt vanaf 1 januari 2013 de PGB Deel I Basisregeling. Per 1 januari 2018 gelden de volgende aanvullende bepalingen:

1. Deelnemers

Deze sector omvat de deelnemers aan de PGB Basisregeling waarvan de werkgever behoort tot de Bereide Verf- en/of Drukinktindustrie zoals vastgelegd in de werkingssfeerbepalingen van de artikelen 3 en volgende van de Statuten van Pensioenfonds PGB, alsmede de werknemers die op vrijwillige basis door de werkgever zijn aangemeld.

2. Ouderdomspensioen

De hoogte van de door de deelnemer jaarlijks op te bouwen aanspraak op ouderdomspensioen als bedoeld in artikel 7 van Deel I Basisregeling van dit pensioenreglement is 1,875% van de voor de deelnemer voor dat jaar geldende pensioengrondslag.

3. Partnerpensioen

- a. De hoogte van het partnerpensioen is jaarlijks 70% van het in dat jaar opgebouwde ouderdomspensioen.
- b. Bij overlijden van een deelnemer wordt aan de partner, boven het opgebouwde partnerpensioen, een partnerpensioen toegekend van 70% van het ouderdomspensioen dat vanaf de overlijdensdatum tot aan de pensioendatum zou zijn verworven, op basis van het gemiddelde loon over maximaal drie volle kalenderjaren, direct voorafgaande aan het jaar van overlijden van de deelnemer.
- c. Bij overlijden van een gewezen deelnemer of gepensioneerde wordt aan de partner het opgebouwde partnerpensioen toegekend.
- d. Bij overlijden van een gepensioneerde wordt aan de partner een aanspraak op partnerpensioen toegekend met inachtneming van de keuzemogelijkheden als genoemd in Hoofdstuk V van Deel I Basisregeling van dit pensioenreglement.

4. Loon

- a. Het pensioengevend salaris is gelijk aan het vaste salaris per 1 januari van het jaar of latere datum van indiensttreding, op jaarbasis, vermeerderd met de volgende toeslagen:
  - . vakantietoeslag;
  - . eindejaarsuitkering;
  - . overige vaste toeslagen.
- b. Het loon wordt gemaximeerd op 1,25 maal het maximum premieloon als bedoeld in de Wet Financiering Sociale Verzekeringen, exclusief het voordeel van privégebruik van een door de werkgever ter beschikking gestelde auto. Per 1 januari 2018 bedraagt het maximum loon: €68.268,-.
- c. Ten aanzien van een parttime deelnemer wordt het maximumloon voor de vaststelling van de pensioengrondslag vermenigvuldigd met het door die deelnemer gewerkte aantal uren en gedeeld door het aantal uren dat bij de werkgever in geval van volledig dienstverband gebruikelijk is.

5. Franchise

- a. De franchise is per 1 januari 2018 bepaald op € 15.607,-.
- b. Ten aanzien van een parttime deelnemer wordt de franchise voor de vaststelling van de pensioengrondslag vermenigvuldigd met het door die deelnemer gewerkte aantal uren en gedeeld door het aantal uren dat bij de werkgever in geval van volledig dienstverband gebruikelijk is.
- c. De franchise wordt jaarlijks, per 1 januari, aangepast overeenkomstig het percentage waarmee de lonen in de bedrijfstak per 1 juli van het voorafgaande jaar afwijken van de lonen per 1 juli van het jaar daarvoor.

6. Pensioengrondslag

De pensioengrondslag is het loon verminderd met de franchise.

7. Premievrije opbouw bij arbeidsongeschiktheid

Bij (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid wordt de pensioenopbouw premievrij (PV) voortgezet, afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid volgens de volgende tabel:

klasse	mate van AO	mate van PV
1	15-25%	0%
2	25-35%	0%
3	35-45%	40%
4	45-55%	50%
5	55-65%	60%
6	65-80%	72,5%
7	80-100%	100%

8. Premie

De premie per 1 januari 2018 is 28,85% van de pensioengrondslag.

Het werknemersdeel van de premie is maximaal 13,27% van de pensioengrondslag.

9. Voorwaardelijke Backservice

a. Deelnemers

De bepalingen van dit artikel zijn van toepassing op de deelnemers die op of na 1 januari 1950 geboren zijn.

Onder het begrip deelnemers worden mede verstaan werknemers die op of na 1 januari 1950 geboren zijn en in dienst zijn van een werkgever:

1. die vrijgesteld is van verplichte deelname aan het Pensioenfonds PGB; of
2. die vrijwillig is aangesloten bij de Stichting Vrijwillig Vervroegde Uittreding voor de Bereide Verf- en Drukinktindustrie.

b. Voorwaarden Garantieregeling en Voorwaardelijke Aanvullende Pensioenopbouw

b1 Om voor het recht op de Garantieregeling als bedoeld in het op 1 januari 2006 vastgestelde en tot en met 31 december 2012 geldende Reglement Overgangsregelingen van het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Verf- en Drukinktindustrie (hierna: Reglement Overgangsregelingen) in aanmerking te komen dient aan de volgende voorwaarden te worden voldaan:

1. de deelnemer moet op 1 januari 2001 20 jaar of ouder zijn; en
2. de deelnemer moet op 1 januari 2001 werkzaam zijn in de bedrijfstak Bereide Verf- en Drukinktindustrie; en
3. de deelnemer moet van 1 januari 2001 tot en met 31 december 2005 onafgebroken deelnemer zijn geweest in de prepensioenregeling van het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Verf- en Drukinktindustrie zoals die gold tot en met 31 december 2005 of in de prepensioenregeling van een vrijgestelde werkgever dan wel van een vrijwillig bij Stichting Vrijwillig Vervroegde Uittreding voor de Bereide Verf- en Drukinktindustrie aangesloten werkgever; en
4. de deelnemer moet vanaf 1 januari 2006 tot de pensioeningangsdatum of, indien deze na 31 december 2020 ligt tot en met 31 december 2020, onafgebroken werkzaam zijn in de bedrijfstak Bereide Verf- en Drukinktindustrie of werkzaam bij een vrijwillig aangesloten werkgever bij de Stichting Vrijwillig Vervroegde Uittreding voor de Bereide Verf- en Drukinktindustrie.

b2. Om voor het recht op de Voorwaardelijke Aanvullende Pensioenopbouw (als bedoeld in het Reglement Overgangsregelingen) over de periode van 62 jaar tot 65 jaar in aanmerking te komen dient aan de volgende voorwaarde te zijn voldaan:

- de deelnemer moet op 31 december 2005 werkzaam zijn in de bedrijfstak Bereide Verf- en Drukinktindustrie of werkzaam zijn bij een vrijwillig aangesloten werkgever bij Stichting Vrijwillig Vervroegde Uittreding voor de Bereide Verf- en Drukinktindustrie en tot de pensioeningangsdatum of indien deze na december 2020 ligt tot en met 31 december 2020 onafgebroken werkzaam blijven in de bedrijfstak of in geval van een vrijwillig aangesloten werkgever bij Stichting Vrijwillig Vervroegde Uittreding voor de Bereide Verf- en Drukinktindustrie onafgebroken werkzaam blijven bij deze werkgever.

c. Vaststelling

De hoogte van de Voorwaardelijke Backservice is per 31 december 2012 vastgesteld op grond het op 1 januari 2006 vastgestelde en tot en met 31 december 2012 geldende Reglement Overgangsregelingen en bestaat uit de som van de voorwaardelijke rechten conform de hierboven genoemde Garantieregeling en de Voorwaardelijke Aanvullende

Pensioenopbouw. Deze door PGB overgenomen Voorwaardelijke Backservice aanspraken, met een pensioenrichtleeftijd van 65 jaar, zijn per 31 december 2012 met de betrokken deelnemers afgestemd. De pensioenrichtleeftijd is per 1 januari 2016 gewijzigd van 65 jaar naar 67 jaar. De pensioenrichtleeftijd is per 1 januari 2018 gewijzigd van 67 jaar naar 68 jaar.

d. Toekenning

Toekenning van de Voorwaardelijke Backservice vindt, indien aan de hiervoor gestelde voorwaarden is voldaan, plaats op 31 december 2020 dan wel, indien deze eerder ligt, op de pensioeningangsdatum. Indien de pensioeningangsdatum voor of na de 65ste verjaardag van de deelnemer ligt worden deze aanspraken herrekend conform de geldende tarieven van PGB. Voor zover de financiële middelen aanwezig zijn wordt jaarlijks voor degenen die dat jaar met pensioen gaan de pensioenaanspraken ingekocht.

Wanneer de financiering voortijdig stopt, stopt de verdere toekenning van de Voorwaardelijke Backservice. De reeds door financiering toegekende pensioenaanspraken blijven behouden.

De toekenningsleeftijd is per 1 januari 2018 gewijzigd van 67 jaar naar 68 jaar.

e. Premie

De premie voor deze Voorwaardelijke Backservice is per 1 januari 2018 vastgesteld op 4% van het loon. Het werknemersdeel in deze premie bedraagt maximaal 1,03% van het loon.

10. Sectorcommissie

Binnen de Sector Bereide Verf- en Drukinktindustrie fungeert een Sectorcommissie VDI welke jaarlijks de eventuele wijzigingen in bovengenoemde parameters vaststelt, rekening houdend met de randvoorwaarden van PGB voor onder meer de uitvoeringsmogelijkheden.

11. Overgangsbepalingen

De tot en met 31 december 2014 verworven pensioenaanspraken en ingegane pensioenen worden beheerst door het tot en met die datum van kracht zijnde pensioenreglement.

Bijlagen

Bijlage I Bedragen 2018

Maximum ANW Plus verzekering	:	€ 17.564,00 per jaar
Afkoopbedrag	:	€ 474,11 per jaar

Bijlage II Richtlijn beleidsdekkingsgraad en ontwikkeling pensioen

De richtlijn, als bedoeld in artikel 13 van dit reglement, voor de besluitvorming over de ontwikkeling van pensioenen ziet er vanaf 1 januari 2018 als volgt uit:

Bij een dekkingsgraad van:	Kunnen de pensioenen zich als volgt ontwikkelen:
Onder de 105**%	geen toeslag, wel (voorwaardelijke) korting mogelijk als het vereiste eigen vermogen niet binnen 10 jaar kan worden bereikt en verplichte onvoorwaardelijke korting als 5 jaar onder 105**%
105**% tot 110%	geen toeslag, wel (voorwaardelijke) korting mogelijk als het vereiste eigen vermogen niet binnen 10 jaar kan worden bereikt
110% tot 130***%	pro rata toeslag (percentage van 2%)
130***% en hoger	toeslag van 2%, plus eventueel: 1. ongedaan maken van een doorgevoerde korting en/of 2. een extra toeslag van maximaal 1%***

*het minimaal vereist eigen vermogen van het fonds

**Dit percentage is afhankelijk van de beleidsdekkingsgraad per 30 september van het jaar waarin het besluit tot toeslagverlening wordt genomen.

***Vanaf 1 maart 2015 kent het fonds niet meer de mogelijkheid een inhaaltoeslag te verlenen. De mogelijkheid van een extra toeslag is hiervoor in de plaats gekomen.

De genoemde percentages * en ** zijn naar boven afgerond en staan niet vast, maar worden conform de wettelijke voorschriften periodiek opnieuw vastgesteld.

Bijlage III: Inkooparieven¹ voor ouderdomspensioen en partnerpensioen

geldend vanaf 1 januari 2018

Pensioenrichtleeftijd 68							
Inkooparieven voor Ouderdomspensioen 68 ² (OP ₆₈) en partnerpensioen (PP)							
Leeftijd ³	OP ₆₈	Latent PP	Ingegaan PP	Leeftijd	OP ₆₈	Latent PP	Ingegaan PP
16	6,251	1,782	44,983	42	11,065	3,970	35,997
17	6,397	1,844	44,747	43	11,290	4,076	35,510
18	6,545	1,909	44,504	44	11,516	4,183	35,011
19	6,697	1,975	44,254	45	11,745	4,291	34,502
20	6,853	2,043	43,998	46	11,974	4,399	33,981
21	7,011	2,113	43,733	47	12,205	4,507	33,450
22	7,173	2,184	43,460	48	12,438	4,613	32,909
23	7,337	2,257	43,179	49	12,672	4,718	32,355
24	7,505	2,331	42,890	50	12,911	4,823	31,789
25	7,677	2,406	42,591	51	13,153	4,926	31,212
26	7,851	2,483	42,284	52	13,400	5,026	30,624
27	8,029	2,562	41,968	53	13,653	5,124	30,026
28	8,210	2,644	41,643	54	13,912	5,218	29,415
29	8,394	2,727	41,308	55	14,177	5,310	28,794
30	8,581	2,812	40,963	56	14,452	5,396	28,161
31	8,771	2,898	40,609	57	14,734	5,479	27,517
32	8,965	2,987	40,244	58	15,026	5,556	26,861
33	9,162	3,077	39,867	59	15,328	5,627	26,197
34	9,362	3,170	39,481	60	15,639	5,692	25,520
35	9,565	3,263	39,085	61	15,961	5,748	24,836
36	9,771	3,359	38,677	62	16,291	5,797	24,143
37	9,980	3,456	38,259	63	16,627	5,838	23,438
38	10,192	3,556	37,829	64	16,971	5,869	22,723
39	10,406	3,657	37,388	65	17,321	5,891	21,998
40	10,624	3,760	36,935	66	17,676	5,902	21,266
41	10,843	3,864	36,471	67	18,036	5,901	20,526
				68	18,400	5,878	19,777

¹ Inkoopsummen gefinancierd met externe middelen worden met 2% ten behoeve van incassokosten verhoogd.

² OP₆₈ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 68 jaar.

³ Dit is de leeftijd van de deelnemer op het moment van inkoop van het OP, dan wel de leeftijd van de partner op het moment van inkoop van PP.

Voorbeelden

- Inkoop van € 1 OP₆₈ kost een 54-jarige deelnemer eenmalig € 1 x 13,912 = € 13,91
- Inkoop van € 1.200 OP₆₈ kost een 28-jarige deelnemer eenmalig € 1.200 x 8,210 = € 9.852,00
- Inkoop van € 1 latent partnerpensioen kost een 55-jarige deelnemer eenmalig € 1 x 5,310 = € 5,31
- Inkoop van € 100 OP₆₈ in combinatie met 70% (= € 70) latent partnerpensioen kost een 41-jarige deelnemer eenmalig € 100 x 10,843 + € 70 x 3,864 = € 1.354,78
- Inkoop van € 1 ingegaan partnerpensioen kost een 55-jarige partner eenmalig € 1 x 28,794 = € 28,79

Bijlage IV: Factoren bij Hoofdstuk V Flexibele pensionering
geldend vanaf 01-01-2018

Schema bij artikel 14: uitruil van partnerpensioenen (PP) voor extra ouderdomspensioenen (OP)

Pensioenrichtleeftijd 65		Pensioenrichtleeftijd 67		Pensioenrichtleeftijd 68	
Factoren voor het uitruilen van € 100 PP voor extra OP ₆₅ ¹		Factoren voor het uitruilen van € 100 PP voor extra OP ₆₇ ²		Factoren voor het uitruilen van € 100 PP voor extra OP ₆₈ ³	
Leeftijd	Extra OP ₆₅	Leeftijd	Extra OP ₆₇	Leeftijd	Extra OP ₆₈
55	31,0	55	34,9	55	37,1
56	30,9	56	34,7	56	37,0
57	30,7	57	34,6	57	36,8
58	30,5	58	34,4	58	36,6
59	30,3	59	34,1	59	36,3
60	30,1	60	33,8	60	36,0
61	29,8	61	33,5	61	35,7
62	29,4	62	33,1	62	35,2
63	29,1	63	32,7	63	34,8
64	28,7	64	32,2	64	34,2
65	28,3	65	31,7	65	33,7
		66	31,1	66	33,1
		67	30,5	67	32,4
				68	31,6

¹ OP₆₅ = Aanspraken op ouderdomspensioenen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65 jaar.

² OP₆₇ = Aanspraken op ouderdomspensioenen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67 jaar.

³ OP₆₈ = Aanspraken op ouderdomspensioenen die gericht zijn op pensioenleeftijd 68 jaar.

Voorbeelden

- Uitrui op 65- jarige leeftijd van € 200 partnerpensioenen geeft een aanspraak op 2 x 28,300 = € 56,60
- Uitrui op 67- jarige leeftijd van € 200 partnerpensioenen geeft een aanspraak op 2 x 30,500 = € 61,00
- Uitrui op 68- jarige leeftijd van € 200 partnerpensioenen geeft een aanspraak op 2 x 31,600 = € 63,20

Schema bij artikel 15: uitruil van ouderdomspensioen (OP) voor extra partnerpensioen (PP)
geldend vanaf 1 januari 2018

Pensioenrichtleeftijd 65			
Factoren voor het uitruilen van OP ₆₅ ¹ voor € 100 extra PP			
Leeftijd	OP ₆₅ dat wordt uitgeruild	Leeftijd	OP ₆₅ dat wordt uitgeruild
16	23,9	41	29,6
17	24,2	42	29,8
18	24,4	43	30,0
19	24,7	44	30,2
20	25,0	45	30,4
21	25,2	46	30,5
22	25,5	47	30,7
23	25,7	48	30,8
24	26,0	49	30,9
25	26,2	50	31,0
26	26,4	51	31,1
27	26,6	52	31,1
28	26,9	53	31,1
29	27,1	54	31,0
30	27,3	55	31,0
31	27,5	56	30,9
32	27,8	57	30,7
33	28,0	58	30,5
34	28,2	59	30,3
35	28,4	60	30,1
36	28,6	61	29,8
37	28,8	62	29,4
38	29,0	63	29,1
39	29,2	64	28,7
40	29,4	65	28,3

Pensioenrichtleeftijd 67			
Factoren voor het uitruilen van OP ₆₇ ¹ voor € 100 extra PP			
Leeftijd	OP ₆₇ dat wordt uitgeruild	Leeftijd	OP ₆₇ dat wordt uitgeruild
16	26,7	41	33,2
17	27,0	42	33,4
18	27,3	43	33,7
19	27,6	44	33,9
20	27,9	45	34,1
21	28,2	46	34,2
22	28,5	47	34,4
23	28,7	48	34,6
24	29,0	49	34,7
25	29,3	50	34,8
26	29,5	51	34,9
27	29,8	52	34,9
28	30,1	53	34,9
29	30,3	54	34,9
30	30,6	55	34,9
31	30,8	56	34,7
32	31,1	57	34,6
33	31,3	58	34,4
34	31,6	59	34,1
35	31,8	60	33,8
36	32,1	61	33,5
37	32,3	62	33,1
38	32,5	63	32,7
39	32,8	64	32,2
40	33,0	65	31,7
		66	31,1
		67	30,5

Pensioenrichtleeftijd 68			
Factoren voor het uitruilen van OP ₆₈ ¹ voor € 100 extra PP			
Leeftijd	OP ₆₈ dat wordt uitgeruild	Leeftijd	OP ₆₈ dat wordt uitgeruild
16	28,2	41	35,3
17	28,5	42	35,5
18	28,9	43	35,7
19	29,2	44	36,0
20	29,5	45	36,2
21	29,8	46	36,4
22	30,1	47	36,6
23	30,5	48	36,7
24	30,7	49	36,9
25	31,0	50	37,0
26	31,3	51	37,1
27	31,6	52	37,1
28	31,9	53	37,2
29	32,2	54	37,1
30	32,4	55	37,1
31	32,7	56	37,0
32	33,0	57	36,8
33	33,3	58	36,6
34	33,5	59	36,3
35	33,8	60	36,0
36	34,0	61	35,7
37	34,3	62	35,2
38	34,5	63	34,8
39	34,8	64	34,2
40	35,0	65	33,7
		66	33,1
		67	32,4
		68	31,6

¹ OP₆₅ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65 jaar.

² OP₆₇ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67 jaar.

³ OP₆₈ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 68 jaar.

Voorbeelden

- Uitrust op 65- jarige leeftijd van 2 x 28,300 = € 56,60 OP₆₅ geeft een aanspraak op partnerpensioen van 2 x 100 = € 200
- Uitrust op 67- jarige leeftijd van 3 x 30,500 = € 91,50 OP₆₇ geeft een aanspraak op partnerpensioen van 3 x 100 = € 300
- Uitrust op 68- jarige leeftijd van 4 x 31,600 = € 126,40 OP₆₈ geeft een aanspraak op partnerpensioen van 4 x 100 = € 400

Schema bij artikel 16: vervroeging en uitstel van ouderdomspensioen
geldend vanaf 1 januari 2018

Pensioenrichtleeftijd 65		Pensioenrichtleeftijd 67		Pensioenrichtleeftijd 68	
Percentages voor het vervroegen en uitstellen van OP ₆₅ ¹		Percentages voor het vervroegen en uitstellen van OP ₆₇ ¹		Percentages voor het vervroegen en uitstellen van OP ₆₈ ¹	
Leeftijd waarnaar wordt vervroegd of uitgesteld	Percentage waarmee het OP ₆₅ wordt aangepast	Leeftijd waarnaar wordt vervroegd of uitgesteld	Percentage waarmee het OP ₆₇ wordt aangepast	Leeftijd waarnaar wordt vervroegd of uitgesteld	Percentage waarmee het OP ₆₈ wordt aangepast
55	-38,6%	55	-45,5%	55	-48,7%
56	-35,9%	56	-43,0%	56	-46,5%
57	-32,9%	57	-40,4%	57	-44,0%
58	-29,7%	58	-37,6%	58	-41,4%
59	-26,3%	59	-34,6%	59	-38,6%
60	-22,7%	60	-31,3%	60	-35,5%
61	-18,8%	61	-27,8%	61	-32,2%
62	-14,6%	62	-24,0%	62	-28,6%
63	-10,0%	63	-19,9%	63	-24,8%
64	-5,2%	64	-15,5%	64	-20,6%
65	0,0%	65	-10,7%	65	-16,0%
66	5,7%	66	-5,6%	66	-11,1%
67	12,0%	67	0,0%	67	-5,8%
68	19,1%	68	6,2%	68	0,0%
69	27,0%	69	13,1%	69	6,4%
70	35,9%	70	20,8%	70	13,7%
71	45,8%	71	29,6%	71	21,8%

¹ OP₆₅ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65 jaar.

² OP₆₇ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67 jaar.

³ OP₆₈ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 68 jaar.

Voorbeelden van vervroeging

- € 1.000 OP₆₅ geeft vanaf leeftijd 60 een ouderdomspensioen van [€ 1.000] - [22,7% van € 1.000] = € 1.000 - € 227 = € 773

- € 1.000 OP₆₇ geeft vanaf leeftijd 60 een ouderdomspensioen van [€ 1.000] - [31,3% van € 1.000] = € 1.000 - € 313 = € 687

- € 1.000 OP₆₈ geeft vanaf leeftijd 60 een ouderdomspensioen van [€ 1.000] - [35,5% van € 1.000] = € 1.000 - € 355 = € 645

Voorbeelden van uitstel

- € 1.000 OP₆₅ geeft vanaf leeftijd 70 een ouderdomspensioen van [€ 1.000] + [35,9% van € 1.000] = € 1.000 + € 359 = € 1.359

- € 1.000 OP₆₇ geeft vanaf leeftijd 70 een ouderdomspensioen van [€ 1.000] + [20,8% van € 1.000] = € 1.000 + € 208 = € 1.208

- € 1.000 OP₆₈ geeft vanaf leeftijd 70 een ouderdomspensioen van [€ 1.000] + [13,7% van € 1.000] = € 1.000 + € 137 = € 1.137

Schema bij artikel 17: Tijdelijk ouderdomspensioen (TOP)

geldend vanaf 1 januari 2018

Pensioenrichtleeftijd 65	
OP ₆₅ ¹ omruilen voor TOP dat eindigt op leeftijd 65	
Leeftijd aan het begin van het TOP	TOP per jaar bij het omruilen van € 1 OP ₆₅
55	1,591
56	1,786
57	2,040
58	2,367
59	2,802
60	3,405
61	4,319
62	5,849
63	9,000
64	18,231

Pensioenrichtleeftijd 67	
OP ₆₇ ² omruilen voor TOP dat eindigt op leeftijd 67	
Leeftijd aan het begin van het TOP	TOP per jaar bij het omruilen van € 1 OP ₆₇
55	1,198
56	1,326
57	1,475
58	1,660
59	1,890
60	2,195
61	2,597
62	3,167
63	4,025
64	5,452
65	8,346
66	16,857

Pensioenrichtleeftijd 65	
OP ₆₅ ¹ omruilen voor TOP vanaf leeftijd 65	
Leeftijd aan het <u>eind</u> van het TOP	TOP per <u>maand</u> bij het omruilen van € 1 OP ₆₅
65 + 1 maand	16,750
65 + 2 maanden	8,417
65 + 3 maanden	6,036
65 + 4 maanden	4,469
65 + 5 maanden	3,556
65 + 6 maanden	2,957
65 + 7 maanden	2,609
65 + 8 maanden	2,276
65 + 9 maanden	2,021
65 + 10 maanden	1,819
65 + 11 maanden	1,686
66	1,545
67	0,778

Pensioenrichtleeftijd 68	
OP ₆₈ ³ omruilen voor TOP dat eindigt op leeftijd 68	
Leeftijd aan het begin van het TOP	TOP per jaar bij het omruilen van € 1 OP ₆₈
55	1,053
56	1,151
57	1,273
58	1,415
59	1,591
60	1,817
61	2,106
62	2,497
63	3,032
64	3,854
65	5,250
66	8,009
67	16,241

¹ OP₆₅ = Aanspraken op ouderdomspensioenen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65 jaar.

² OP₆₇ = Aanspraken op ouderdomspensioenen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67 jaar.

³ OP₆₈ = Aanspraken op ouderdomspensioenen die gericht zijn op pensioenleeftijd 68 jaar.

Voorbeelden

- Het omruilen van € 5.000 OP₆₅ geeft vanaf leeftijd 60 tot leeftijd 65 een TOP van € 5.000 x 3,405 = € 17.025 per jaar
- Het omruilen van € 3.000 OP₆₇ geeft vanaf leeftijd 64 tot leeftijd 67 een TOP van € 3.000 x 5,452 = € 16.356 per jaar
- Het omruilen van € 2.000 OP₆₈ geeft vanaf leeftijd 65 tot leeftijd 68 een TOP van € 2.000 x 5,25 = € 10.500 per jaar
- Het omruilen van € 100 OP₆₅ geeft vanaf leeftijd 65 tot leeftijd 65 en 3 maanden een TOP van € 100 x 6,036 = € 604 per maand
- Het omruilen van € 500 OP₆₅ geeft vanaf leeftijd 65 tot leeftijd 66 een TOP van € 500 x 0,778 = € 389 per maand

Schema bij artikel 18: Getrapt pensioen (TRAP)

geldend vanaf 1 januari 2018

De onderstaande varianten van getrapt pensioen zijn mogelijk.

Trapvorm	Lengte trap	Uitkerings-verhouding	Pensioenrichtleeftijd 65		Pensioenrichtleeftijd 67	
			Percentage van het OP ₆₅ ¹ bij TRAP vanaf leeftijd 65		Percentage van het OP ₆₇ ² bij TRAP vanaf leeftijd 67	
			TRAP-percentages		TRAP-percentages	
Hoog - Laag	5 jaar	100 : 75	van leeftijd 65 tot 70: 122,00%	vanaf leeftijd 70: 91,50%	van leeftijd 67 tot 72: 121,00%	vanaf leeftijd 72: 90,75%
		100 : 90	van leeftijd 65 tot 70: 107,00%	vanaf leeftijd 70: 96,30%	van leeftijd 67 tot 72: 107,00%	vanaf leeftijd 72: 96,30%
	10 jaar	100 : 75	van leeftijd 65 tot 75: 114,00%	vanaf leeftijd 75: 85,50%	van leeftijd 67 tot 77: 113,00%	vanaf leeftijd 77: 84,75%
		100 : 90	van leeftijd 65 tot 75: 105,00%	vanaf leeftijd 75: 94,50%	van leeftijd 67 tot 77: 104,00%	vanaf leeftijd 77: 93,60%
Laag - Hoog	5 jaar	75 : 100	van leeftijd 65 tot 70: 80,00%	vanaf leeftijd 70: 106,67%	van leeftijd 67 tot 72: 80,00%	vanaf leeftijd 72: 106,67%
		90 : 100	van leeftijd 65 tot 70: 92,00%	vanaf leeftijd 70: 102,22%	van leeftijd 67 tot 72: 92,00%	vanaf leeftijd 72: 102,22%

Trapvorm	Lengte trap	Uitkerings-verhouding	Pensioenrichtleeftijd 68	
			Percentage van het OP ₆₈ ³ bij TRAP vanaf leeftijd 68	
			TRAP-percentages	
Hoog - Laag	5 jaar	100 : 75	van leeftijd 68 tot 73: 121,00%	vanaf leeftijd 73: 90,75%
		100 : 90	van leeftijd 68 tot 73: 107,00%	vanaf leeftijd 73: 96,30%
	10 jaar	100 : 75	van leeftijd 68 tot 78: 112,00%	vanaf leeftijd 78: 84,00%
		100 : 90	van leeftijd 68 tot 78: 104,00%	vanaf leeftijd 78: 93,60%
Laag - Hoog	5 jaar	75 : 100	van leeftijd 68 tot 73: 80,00%	vanaf leeftijd 73: 106,67%
		90 : 100	van leeftijd 68 tot 73: 92,00%	vanaf leeftijd 73: 102,22%

De TRAP-percentages voor de gehele pensioenrichtleeftijd 66 worden op dezelfde manier bepaald en afgerond. De TRAP-percentages voor een TRAP die ingaat tussen 65 en 68 jaar worden berekend door interpolatie en worden niet afgerond.

¹ OP₆₅ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65 jaar.

² OP₆₇ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67 jaar.

³ OP₆₈ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 68 jaar.

Voorbeelden

- € 10.000 OP₆₅ geeft bij een gewenste TRAP-verhouding van de eerste 5 jaar 100% en daarna 75%, vanaf leeftijd 65 een ouderdomspensioen van € 10.000 x 122% = € 12.200 tot leeftijd 70 en vanaf leeftijd 70 een ouderdomspensioen van € 10.000 x 91,5% = € 9.150
- € 10.000 OP₆₇ geeft bij een gewenste TRAP-verhouding van de eerste 10 jaar 100% en daarna 90%, vanaf leeftijd 67 een ouderdomspensioen van € 10.000 x 104% = € 10.400 tot leeftijd 77 en vanaf leeftijd 77 een ouderdomspensioen van € 10.000 x 93,6% = € 9.360
- € 10.000 OP₆₈ geeft bij een gewenste TRAP-verhouding van de eerste 5 jaar 75% en daarna 100%, vanaf leeftijd 68 een ouderdomspensioen van € 10.000 x 80% = € 8.000 tot leeftijd 73 en vanaf leeftijd 73 een ouderdomspensioen van € 10.000 x 106,67% = € 10.667

Schema bij artikel 19: Gelijk overlevingspensioen (GOP)

geldend vanaf 1 januari 2018

Bij Gelijk overlevingspensioen (GOP) wordt eerst een verhouding van 100% ouderdomspensioen en 70% partnerpensioen gerealiseerd. Vervolgens wordt bij in leven zijn van zowel de gepensioneerde als de partner, 100% van het ouderdomspensioen uitgekeerd. Bij overlijden van de deelnemer óf de partner, wordt het GOP-percentage uitgekeerd.

Pensioenrichtleeftijd 65		Pensioenrichtleeftijd 67		Pensioenrichtleeftijd 68	
GOP-percentage bij OP65 ¹		GOP-percentage bij OP67 ²		GOP-percentage bij OP68 ³	
Leeftijd	GOP-percentage	Leeftijd	GOP-percentage	Leeftijd	GOP-percentage
55	78,0%	55	78,0%	55	78,0%
56					
57					
58					
59					
60					
61					
62					
63					
64					
65					
66					
67					
68					
69					
70					
71					

¹ OP65 = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65 jaar.

² OP67 = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67 jaar.

³ OP68 = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 68 jaar.

Voorbeelden

- Bij € 1.000 OP65 en € 700 Partnerpensioen,
is het ouderdomspensioen € 1.000 zolang zowel de gepensioneerde als de partner in leven zijn
Bij overlijden van de gepensioneerde óf de partner wordt 78% van € 1.000 = € 780 uitgekeerd.
- Bij € 1.000 OP67 en € 700 Partnerpensioen,
is het ouderdomspensioen € 1.000 zolang zowel de gepensioneerde als de partner in leven zijn
Bij overlijden van de gepensioneerde óf de partner wordt 78% van € 1.000 = € 780 uitgekeerd.
- Bij € 1.000 OP68 en € 700 Partnerpensioen,
is het ouderdomspensioen € 1.000 zolang zowel de gepensioneerde als de partner in leven zijn
Bij overlijden van de gepensioneerde óf de partner wordt 78% van € 1.000 = € 780 uitgekeerd.

Bijlage V: Afkoopfactoren voor ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen

geldend vanaf 1 januari 2018

Pensioenrichtleeftijd 65			
Afkooptarieven voor Ouderdomspensioen 65 (OP ₆₅ ¹)			
Leeftijd	OP ₆₅	Leeftijd	OP ₆₅
16	6,617	41	11,573
17	6,774	42	11,811
18	6,934	43	12,051
19	7,098	44	12,293
20	7,265	45	12,536
21	7,436	46	12,781
22	7,610	47	13,030
23	7,788	48	13,283
24	7,969	49	13,541
25	8,154	50	13,803
26	8,342	51	14,071
27	8,534	52	14,345
28	8,730	53	14,626
29	8,929	54	14,915
30	9,131	55	15,211
31	9,337	56	15,515
32	9,547	57	15,828
33	9,760	58	16,148
34	9,976	59	16,474
35	10,195	60	16,805
36	10,418	61	17,140
37	10,643	62	17,477
38	10,872	63	17,815
39	11,103	64	18,154
40	11,337	65	18,492

Pensioenrichtleeftijd 67			
Afkooptarieven voor Ouderdomspensioen 67 (OP ₆₇ ²)			
Leeftijd	OP ₆₇	Leeftijd	OP ₆₇
16	5,931	41	10,320
17	6,070	42	10,532
18	6,212	43	10,746
19	6,357	44	10,962
20	6,505	45	11,179
21	6,657	46	11,398
22	6,811	47	11,618
23	6,968	48	11,840
24	7,129	49	12,065
25	7,293	50	12,294
26	7,459	51	12,528
27	7,629	52	12,766
28	7,802	53	13,010
29	7,978	54	13,260
30	8,157	55	13,518
31	8,339	56	13,783
32	8,525	57	14,055
33	8,713	58	14,337
34	8,904	59	14,628
35	9,098	60	14,926
36	9,295	61	15,232
37	9,495	62	15,543
38	9,698	63	15,859
39	9,903	64	16,181
40	10,110	65	16,505
		66	16,831
		67	17,162

Pensioenrichtleeftijd 68			
Afkooptarieven voor Ouderdomspensioen 68 (OP ₆₈ ³)			
Leeftijd	OP ₆₈	Leeftijd	OP ₆₈
16	5,603	41	9,719
17	5,733	42	9,918
18	5,867	43	10,119
19	6,003	44	10,322
20	6,142	45	10,527
21	6,284	46	10,732
22	6,429	47	10,940
23	6,576	48	11,148
24	6,727	49	11,358
25	6,881	50	11,572
26	7,037	51	11,789
27	7,196	52	12,010
28	7,358	53	12,237
29	7,523	54	12,469
30	7,691	55	12,707
31	7,862	56	12,953
32	8,035	57	13,206
33	8,212	58	13,468
34	8,391	59	13,738
35	8,573	60	14,017
36	8,758	61	14,306
37	8,945	62	14,601
38	9,135	63	14,903
39	9,327	64	15,211
40	9,522	65	15,525
		66	15,843
		67	16,166
		68	16,492

Partnerpensioen (PP)			
Afkooptarieven voor partnerpensioen (PP)			
Leeftijd	PP	Leeftijd	PP
16	1,581	41	3,429
17	1,636	42	3,523
18	1,694	43	3,617
19	1,753	44	3,712
20	1,813	45	3,808
21	1,875	46	3,904
22	1,938	47	3,999
23	2,003	48	4,093
24	2,068	49	4,187
25	2,135	50	4,280
26	2,204	51	4,371
27	2,274	52	4,460
28	2,346	53	4,547
29	2,420	54	4,631
30	2,495	55	4,712
31	2,572	56	4,789
32	2,651	57	4,862
33	2,731	58	4,931
34	2,813	59	4,994
35	2,896	60	5,052
36	2,980	61	5,101
37	3,067	62	5,144
38	3,156	63	5,181
39	3,246	64	5,208
40	3,337	65	5,228
		66	5,238
		67	5,237
		68	5,216

¹ OP₆₅ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65 jaar.

² OP₆₇ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67 jaar.

³ OP₆₈ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 68 jaar.

Voorbeelden

- Het afkoopbedrag van € 100 OP₆₅ is voor een 30-jarige deelnemer € 100 x 9,131 = € 913,10
- Het afkoopbedrag van € 100 OP₆₇ is voor een 50-jarige deelnemer € 100 x 12,294 = € 1.229,40
- Het afkoopbedrag van € 100 OP₆₈ is voor een 60-jarige deelnemer € 100 x 14,017 = € 1.401,70
- Het afkoopbedrag van € 70 PP is voor een 65-jarige deelnemer € 70 x 5,228 = € 365,96

Bijlage VI: Tarieven ANW-hiaatverzekering

geldend vanaf 1 januari 2018

Het tarief van de ANW-hiaat verzekering wordt berekend door de vermenigvuldiging van een factor voor de deelnemer met een factor voor de partner. De factor voor de partner is afhankelijk van de einddatum van de uitkering. Momenteel is de einddatum van de uitkering gesteld op de AOW-ingangsdatum van de partner.

ANW-hiaat verzekering					
Tarief voor een verzekerd bedrag van € 1 = Factor deelnemer x Factor partner					
Leeftijd deelnemer of partner	Factor deelnemer	Factor partner bij uitkering tot AOW- ingangsdatum	Leeftijd deelnemer of partner	Factor deelnemer	Factor partner bij uitkering tot AOW- ingangsdatum
16	0,00007	38,503	41	0,00038	24,648
17	0,00008	38,099	42	0,00042	23,911
18	0,00010	37,685	43	0,00047	23,158
19	0,00011	37,259	44	0,00052	22,391
20	0,00012	36,824	45	0,00057	21,611
21	0,00013	36,376	46	0,00063	20,816
22	0,00013	35,917	47	0,00072	20,009
23	0,00014	35,446	48	0,00080	19,189
24	0,00015	34,962	49	0,00088	18,351
25	0,00015	34,466	50	0,00097	17,498
26	0,00016	33,957	51	0,00109	16,627
27	0,00015	33,435	52	0,00122	15,740
28	0,00017	32,900	53	0,00135	14,835
29	0,00018	32,351	54	0,00149	13,911
30	0,00018	31,789	55	0,00167	12,967
31	0,00019	31,213	56	0,00183	12,004
32	0,00020	30,622	57	0,00205	11,021
33	0,00021	30,017	58	0,00227	10,018
34	0,00022	29,398	59	0,00247	8,996
35	0,00024	28,764	60	0,00277	7,953
36	0,00025	28,115	61	0,00304	6,895
37	0,00027	27,451	62	0,00335	5,821
38	0,00029	26,773	63	0,00371	4,732
39	0,00032	26,080	64	0,00410	2,986
40	0,00035	25,371	65	0,00454	1,499
			66	0,00504	0,000
			67	0,00553	0,000

Voorbeeld

- Voor een deelnemer van 50 jaar met een partner van 45 jaar,
is het tarief voor een verzekerd bedrag van € 1.000 bij uitkering tot de AOW-ingangsdatum van de partner
(= 67 jaar en 3 maanden)

$$\begin{aligned} \text{€ 1.000} \times \text{factor deelnemer 50 jaar} \times \text{factor partner 45 jaar} &= \\ \text{€ 1.000} \times 0,00097 \times 21,611 &= \text{€ 20,96} \end{aligned}$$

Bij de tarieven, factoren en percentages uit bijlagen III, IV, V en VI is uitgegaan van algemeen aanvaardbare actuariële grondslagen en is rekening gehouden met collectieve actuariële gelijkwaardigheid.